

UCHWAŁA Nr .XXXVII.1276.../2016
RADY GMINY EŁK
z dnia 30. grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Raportu z realizacji w latach 2014 – 2015
Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017
z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla Gminy Ełk”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 ze zm.), Rada Gminy Ełk uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Raport z realizacji w latach 2014 – 2015 Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla Gminy Ełk” w brzmieniu określonym w Załączniku Nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ełk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Radywoniuk

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 1000/VI/2016
Rady Gminy Elk z dnia 27 grudnia 2016 r.

Raport

z realizacji w latach 2014 - 2015

„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2014 – 2017 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2018 – 2021 DLA GMINY ELK”

GMINA ELK

ul. T. Kościuszki 22A

19 – 300 Elk

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	2
2. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE ELK.....	4
3. STAN ŚRODOWISKA GMINY ELK ORAZ REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA....	7
3.1. Racjonalna gospodarka wodna.....	7
3.2. Ochrona przyrody i krajobrazu.....	14
3.3. Ochrona powietrza atmosferycznego.....	19
3.4. Ochrona przed hałasem.....	23
3.5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.....	25
3.6. Ochrona powierzchni ziemi.....	27
3.7. Racjonalna gospodarka odpadami.....	30
3.8. Rozwój zielonej gospodarki.....	34
3.9. Rozwój turystyki ekologicznej.....	37
3.10. Edukacja ekologiczna.....	41
4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	44
5. NAKŁADY FINANSOWE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	47
6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	51

1. WSTĘP

Podstawą prawną sporządzenia Raportu z realizacji w latach 2014 – 2015 Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla Gminy Elk (zwanego dalej Raportem) jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 ze zm.). Wójt Gminy Elk sporządza co dwa lata Raport z realizacji Programu ochrony środowiska, który przedstawia Radzie Gminy Elk.

„Program Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla Gminy Elk wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla Gminy Elk” (zwany dalej Programem) został przyjęty Uchwałą Nr LXXV/572/2014 Rady Gminy Elk z dnia 25 sierpnia 2014 r.

Niniejszy Raport stanowi realizację ustawowego obowiązku w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska. Podczas realizacji Raportu przyjęto, że będzie on służył ocenie realizacji celów i zadań przyjętych w Programie oraz efektów tych działań, w kontekście stanu środowiska i wymagań prawnych.

Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport, odpowiada treści przyjętego Programu ochrony środowiska. W Programie sformułowano cele ekologiczne na podstawie analizy stanu środowiska oraz prognozowanych zmian w oparciu o obowiązujące przepisy oraz nowe wymagania prawne, a także cele dokumentów strategicznych wyższego szczebla oraz planów i programów powiatowych i gminnych. Wyznaczono 10 priorytetów ekologicznych, którym przypisano cele długoterminowe i krótkoterminowe.

Priorytety ekologiczne Gminy Elk ujęto w Raporcie, zgodnie z celami określonymi w Programie:

- racjonalna gospodarka wodna;
- ochrona przyrody i krajobrazu;
- ochrona powietrza atmosferycznego;
- ochrona przed hałasem;
- ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- ochrona powierzchni ziemi;
- racjonalna gospodarka odpadami;
- rozwój zielonej gospodarki;
- rozwój turystyki ekologicznej;
- edukacja ekologiczna.

Raport opisuje realizację celów strategicznych Programu w latach 2014 – 2015 wraz z kosztami ich realizacji i źródłami finansowania do końca 2015 r. oraz opisuje wskaźniki efektywności Programu.

Zgodnie z art. 25 pkt 8 a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) opracowany Raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dane podstawowe do wykonania Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Elk za lata 2014 – 2015 stanowią:

- Program Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk;
- Sprawozdania opisowe z wykonania budżetu Gminy Elk za lata 2014 – 2015;
- Informacje statystyczne GUS;
- Informacje pozyskane z poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy Elk;
- Informacje z innych źródeł oraz opracowania własne.

2. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE EŁK

Gmina Ełk jest gminą wiejską znajdującą się w południowej części Pojezierza Ełckiego, stanowiącego centrum Pojezierza Mazurskiego. Gmina Ełk jest jedną z pięciu gmin należących do powiatu ełckiego. Otacza ona pierścieniem Miasto Ełk, które jest siedzibą władz samorządowych obu jednostek. Jest największą gminą w powiecie ełckim pod względem powierzchni i zajmuje obszar 37 918 ha. Na obszarze gminy znajduje się 79 miejscowości, w tym 58 sołectw.

Rycina Nr 1. Położenie gminy Ełk na tle powiatu ełckiego.

Źródło: www.osp.org.pl

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności Gminy Ełk w ostatnich latach wykazuje niewielką tendencję wzrostową. Tabela Nr 1 przedstawia liczbę ludności gminy Ełk według płci w poszczególnych latach. Dla porównania zawiera również dane dla roku 2012 i 2013, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 1. Liczba mieszkańców gminy Elk według płci w latach 2012 – 2015.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
kobiety	5399	5434	5510	5513
mężczyźni	5672	5713	5760	5757
ludność ogółem	11071	11147	11270	11270

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Obecnie gminę Elk zamieszkują 11 270 osoby (stan na 31.12.2015 r.). W strukturze ludności gminy według płci dominują mężczyźni. Kobiety stanowią 49% ogółu mieszkańców gminy. Obszar gminy jest stosunkowo słabo zaludniony – gęstość zaludnienia klasuje się na poziomie 30 osób/km². Liczba ludności zamieszkałej na obszarze gminy Elk systematycznie rośnie. W stosunku do 2012 roku liczba mieszkańców zwiększyła się o 199 osoby, tj. o 1,8%.

W latach 2012 – 2015 wzrosła również liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Elk, co przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2012 – 2015 w gminie Elk.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON	2012	2013	2014	2015
sektor publiczny	22	22	22	22
sektor prywatny	673	740	801	831
ogółem	695	762	823	853

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Elk, według stanu na dzień 31.12.2015 r., zarejestrowanych było 853 podmioty gospodarcze, w tym w sektorze prywatnym 831 podmiotów. W stosunku do 2012 roku liczba podmiotów w roku 2015 wzrosła o 158 podmiotów gospodarczych, tj. o 18,5%.

Tabela Nr 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w 2015 roku w gminie Elk.

Sektory		Liczba jednostek w sektorach		
		publiczny	prywatny	OGÓLEM
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	42	43
B	Górnictwo i wydobywanie	0	7	7
C	Przetwórstwo przemysłowe	0	68	68
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	3	3
E	dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, działalność związana z rekultywacją	1	6	7
F	Budownictwo	0	186	186
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów, włączając motocykle	0	150	150
H	Transport i gospodarka magazynowa	0	42	42

I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	25	25
J	Informacja i komunikacja	0	12	12
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	18	18
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	37	37
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	47	47
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	18	18
O	Administracja publiczna i obrona narodowa	0	3	3
P	Edukacja	16	13	29
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	66	68
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	12	14
S i T	Pozostała działalność usługowa	0	76	76
OGÓLEM		22	831	853

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba jednostek gospodarczych działających na obszarze gminy Ełk systematycznie rośnie. Najwięcej przedsiębiorstw funkcjonuje w następujących sekcjach:

- **F:** Budownictwo – 22% wszystkich jednostek (186 podmiotów);
- **G:** Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 18% wszystkich jednostek (150 podmiotów);
- **S i T:** Pozostała działalność usługowa – 9% wszystkich jednostek (76 podmiotów).

Pomimo wzrostu gospodarczego obszar gminy Ełk cechuje wysoki poziom bezrobocia. Wielkość bezrobocia w gminie Ełk na przestrzeni lat 2012 – 2015 przedstawia Tabela Nr 4.

Tabela Nr 4. Wielkość bezrobocia zarejestrowanych według płci w gminie Ełk na przestrzeni lat 2012 – 2015

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
kobiety	651	654	572	521
mężczyźni	715	673	651	632
ludność ogółem	1366	1327	1223	1153

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na przełomie lat 2012 – 2015 średnia wielkość bezrobocia oscyluje w okolicach 1267 osób. Przedstawione zestawienie pokazuje, iż najlepszym rokiem na rynku pracy w gminie Ełk był rok 2015 (spadek liczby osób bezrobotnych o 213 osób w stosunku do roku 2012). Z powyższego wynika, że liczba osób bezrobotnych na obszarze gminy Ełk systematycznie maleje.

3. STAN ŚRODOWISKA GMINY EŁK ORAZ REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

3.1. Racjonalna gospodarka wodna

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Ełk posiada bogatą sieć hydrologiczną wód powierzchniowych w postaci jezior, rzek, stawów, bagien i mokradel.

Zasadniczym elementem przyrodniczym, określającym krajobraz ziemi ełckiej, są jeziora. Na terenie gminy Ełk znajduje się 40 jezior (akweny o powierzchni powyżej 1ha), natomiast w sąsiedztwie z innymi gminami – 5, tj.: j. Łaśmiady, j. Sawinda Wielka, j. Zdedy, j. Krzywe oraz j. Rogale Małe. Powierzchnia jezior na terenie gminy Ełk zajmuje łącznie 3429,6 ha, co stanowi około 10% powierzchni gminy. Udział wód powierzchniowych jest wyższy niż średnia jeziorność dla powiatu ełckiego, wynosząca 6,5%. Łączna długość linii brzegowej jezior wynosi 163,52 km.

Głównym ciekim płynącym na obszarze gminy Ełk jest rzeka Ełk. Jest ona rzeką IV rzędu, prawobrzeżnym dopływem Biebrzy o długości 113,6 km. Jej największym dopływem jest rzeka Lega o długości 157 km. Głównymi dopływami rzeki Lega są: Możanka, Czarna, Golubica, Pietraszka, Przepiórka.

Stan sanitarny wód istniejących na terenie gminy Ełk jest zadowalający. Dużym obciążeniem dla środowiska wodnego, a w szczególności dla rzeki Ełk jest zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków w Nowej Wsie Ełckiej, natomiast dla rzeki Legi – ścieki z gminnych oczyszczalni ścieków w Ledze i Chełchach. Poważne zagrożenie dla wód powierzchniowych stanowi także intensywny rozwój rolnictwa (spływy powierzchniowe z terenów rolnych poddawanych chemizacji i nawożeniu), a także ścieki socjalno-bytowe pochodzące z gospodarstw domowych (nieszczelne szamba).

Zagrożenie antropogeniczne wód podziemnych związane jest z prowadzoną przez człowieka działalnością gospodarczą, tj.: przemysł (emisje pyłowe i gazowe, odpady, ścieki i rurociągi przesyłowe), gospodarka komunalna (ścieki, odpady), rolnictwo i leśnictwo (nawozy, środki ochrony roślin, zabiegi melioracyjne i nawadniające) oraz transport (emisje gazowe i pyłowe, awarie ruchowe, zimowe utrzymanie dróg).

Infrastruktura wodno – kanalizacyjna

Ludność Gminy Ełk zaopatrywana jest w wodę z zasobów wód podziemnych. Ujęcia wód powierzchniowych nie stanowią źródeł zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Na terenie gminy Ełk funkcjonują dwie stacje uzdatniania wody zlokalizowane w miejscowości Woszczele i Wityny.

Na terenie gminy Ełk znajduje się miejska oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Nowej Wsi Ełckiej, do której trafiają ścieki pochodzące z części posesji położonych w miejscowościach należących do terenu gminy Ełk. Ponadto, część ścieków trafia do lokalnych oczyszczalni ścieków położonych na terenie miejscowości: Chelchy, Lega, Chojniak, Straduny i Ruska Wieś, gmina Ełk.

Elementami tworzącymi i wpływającymi na stan środowiska Gminy Ełk, które oddziałują m. in. na wody powierzchniowe i gruntowe, są sieci wodociągowe i kanalizacji sanitarnej. Jednocześnie, sieci te są niezbędne do dostarczenia mieszkańcom gminy podstawowych usług komunalnych.

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące długości czynnej sieci wodociągowej, liczby przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz średniego dobowego zużycia wody na terenie gminy Ełk w poszczególnych latach 2014 – 2015. Dla porównania tabele zawierają również dane dla roku 2012 i 2013, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 5. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
2	długość czynnej sieci wodociągowej (km)	191,1	197,82	222,42	222,61

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela Nr 6. Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
2	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	1617	1645	2137	2176

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela Nr 7. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
2	ludność korzystająca z sieci wodociągowej (osoba)	8253	8370	9021	9711

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela Nr 8. Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
1					
2	woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	253,7	278,9	279,5	280,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z powyższych zestawień wynika, że na terenie gminy Ełk w omawianym okresie nastąpił wzrost liczby gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej. Wzrost liczby ludności korzystającej z sieci wodociągowej skutkowało wzrostem zużycia wody w kolejnych latach.

W kolejnych tabelach przedstawiono dane charakteryzujące gospodarke ściekową, tj. dane dotyczące długości sieci kanalizacyjnej, ilości przyłączeń do sieci kanalizacyjnej, ilości odprowadzanych ścieków oraz ilości osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015.

Tabela Nr 9. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
1					
2	długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	54,9	66,33	77,73	77,73

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela Nr 10. Ilość przyłączeń sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
1					
2	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	537	557	1198	1207

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela Nr 11. Ilość osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
1					
2	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoba)	3223	3323	5846	6411

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS
Tabela Nr 12. Ilość ścieków odprowadzonych z terenu gminy Elk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
1					
2	ścieki odprowadzone (dam ³)	164	167	131	129

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W latach 2012 – 2015 na terenie gminy Elk dokonano znacznej rozbudowy systemu zbiorowego odprowadzania ścieków. W analizowanym okresie nastąpił ponad dwukrotny wzrost liczby przyłączeń do sieci kanalizacyjnej, a tym samym wzrost liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

W okresie, za który został sporządzony niniejszy Raport, zadania dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, zapisane w gminnym Programie Ochrony Środowiska, zostały w większości zrealizowane, co znajduje swoje odzwierciedlenie w zwiększających się w poszczególnych latach wartościach wskaźników odnoszących się do gospodarki wodno-ściekowej, przedstawionych w tabelach powyżej.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Zaopatrzenie w wodę pitną oraz gospodarka ściekowa należą do kompetencji samorządów szczebla gminnego. Zapewnienie mieszkańcom systemu zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę jest jednym z priorytetowych zadań zapisanych w gminnym Programie Ochrony Środowiska, a także podstawowym obowiązkiem władz samorządów terytorialnych.

Jednym z głównych zadań służących poprawie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Elk jest rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Korzystanie przez mieszkańców z sieci wodociągowej eliminuje spożywanie wody z płytkich studni gospodarskich, w których woda często nie spełnia norm sanitarnych. Budowa sieci kanalizacyjnej oraz wynikający z tego obowiązek przyłączenia się do sieci lub wykonanie przydomowej oczyszczalni ścieków (w przypadku braku sieci kan.) powoduje wyeliminowanie nieszczelnych szamb, które grożą zanieczyszczeniem bakteriologicznym i chemicznym środowiska.

Poprawa jakości wód jest działaniem wymagającym dłuższego okresu czasu, aby efekty mogły zostać zauważone. Szczegółowe zadania w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk w odniesieniu do zapisów Programu ochrony środowiska przedstawia Tabela Nr 13.

Tabela Nr 13. Zadania w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
RACJONALNA GOSPODARKA WODNA		
Utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych, ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania		
1	Zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej	
1.1	Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody	<p>Gmina Elk posiada opracowaną dokumentację projektową na budowę stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą w m. Nowa Wieś Elcka, jednak, z uwagi na brak możliwości pozyskania środków pozabudżetowych, termin realizacji przedsięwzięcia został przesunięty na lata 2017 – 2018.</p> <p>W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców i dostarczenia im odpowiedniej ilości oraz jakości wody pitnej, Gmina Elk przeprowadza systematyczne naprawy i konserwacje systemu poboru i rozprowadzania wody oraz regularnie zleca badania wody pitnej Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Elku.</p>
2	Racjonalne gospodarowanie zasobami wód	
2.1	Wprowadzanie systemów oszczędzających wodę w przedsiębiorstwach	<p>Promowane jest oszczędne gospodarowanie wodą i wykorzystanie jej w sposób optymalny poprzez montaż wodomierzy.</p> <p>W placówkach oświatowych oraz mediach ogólnopolskich i lokalnych prowadzona jest edukacja ekologiczna, obejmująca także zagadnienia związane z ochroną wód i ograniczeniem jej zużycia.</p>
3	Zapobieganie eutrofizacji wód	
3.1	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	<p>Starostwo Powiatowe w Elku corocznie udziela mieszkańcom dotacji z WFOŚiGW w Olsztynie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Elk – 149 szt., stan na 2015 r.).</p> <p>Podmioty gospodarcze, poprzez modyfikacje procesów produkcyjnych oraz montaż urządzeń do podczyszczania lub oczyszczania ścieków, przyczyniają się do zapobiegania eutrofizacji wód.</p>
3.2	Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej	<p>Zadania inwestycyjne Gminy Elk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa wodociągu na trasie Elk-Bartosze-Guzki-Lepaki-Bienie-Moldzie-Rozyńsk

	<p>Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Elk-Bartosze-Guzki-Lepaki-Bienie-Moldzie-Rożyńsk - Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z budową sieci wodociągowej na odcinku Bienie-Małkinie oraz wieś Małkinie - Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Chruściele (nowe działki) - Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w m. Chruściele (nowe działki) - Budowa oraz przebudowa istniejącej sieci wodociągowej w m. Ruska Wieś - Budowa oraz przebudowa istniejącej sieci kanalizacji grawitacyjnej w m. Ruska Wieś - Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę sieci wodociągowej w sołectwie Chojniak - Przebudowa pompowni ścieków w m. Straduny - Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z rozbudową sieci wodociągowej do zabudowań kolonijnych w m. Szarejki - Wykup wodociągu DN 110 o dł. 502 m wraz ze studnią wodomierzową w m. Siedliska - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Lipowej w m. Nowa Wieś Elcka - Zakup i montaż zbiornika szczelnego o poj. 6 m³ do świetlicy w Mostoltach
<p>3.3</p>	<p>Ograniczenie stosowania nawozów w rolnictwie poprzez realizację programów rolno-środowiskowych oraz rozwój rolnictwa ekologicznego</p>	<p>Informowanie i doradztwo oraz organizacja cyklu szkoleń, obejmujących zasady kodeksu dobrych praktyk rolniczych, dla rolników odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, Warmińsko – Mazurskiej Izby Rolniczej oraz ARiMR w Elku (m. in. szkolenie „Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, tzw. OSN”).</p> <p>W programach rolno-środowiskowych zawierane są m. in. zapisy, w zakresie zobowiązań rolnika do modernizacji lub budowy urządzeń do przechowywania ścieków, gnojówki, gnojowicy lub obornika.</p> <p>Osoby uprawiające ziemię, m. in. poprzez rozważne i adekwatne do potrzeb stosowanie nawozów naturalnych i sztucznych, przyczyniają się do zapobiegania eutrofizacji wód.</p>
<p>3.4</p>	<p>Ujawnianie i likwidowanie zrzutu ścieków bezpośrednio do wód</p>	<p>Gmina Elk prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz w przeprowadza w tym zakresie kontrole przestrzegania przepisów.</p>

	Ujawnianie i likwidowanie zrzutu ścieków bezpośrednio do wód	Działania kontrolne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej prowadzone są także przez WIOŚ w Giżycku oraz Starostwo Powiatowe w Elku. Dotyczą one podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.
4	Kształtowanie rzek i zbiorników wodnych zapewniające stabilność systemów przyrodniczych	
4.1	Zagospodarowanie linii brzegowych rzek i jezior zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju	Gmina Elk, w zakresie gospodarowania linii brzegowych rzek i jezior, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, ogranicza się do współpracy z nw. organami i jednostkami. Postępowania administracyjne m. in. w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - swobodnego dostępu do wód publicznych prowadzi Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz działający w imieniu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elku; - pozwoleń wodnoprawnych, ustalania linii brzegu oraz stwierdzonych przypadków wybudowania urządzeń wodnych bez pozwolenia prowadzi Starostwo Powiatowe w Elku; - likwidacji bądź legalizacji samowolnie wzniesionych obiektów budowlanych i urządzeń wodnych (nabrzeży, pomostów, przystani) prowadzi Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Elku.
4.2	Ograniczanie zabudowy nabrzeży na terenach cennych przyrodniczo w celu zachowania stabilności ekosystemów	Gmina Elk uwzględni, w tworzonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ograniczenia zabudowy określone w: Uchwale Nr VII/126/11 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 maja 2011r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Elckiego, Rozporządzeniu Nr 155 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Legi oraz Rozporządzeniu Nr 152 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Legi, które zawierają zapisy dotyczące m. in. zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych.

Nadmienić należy, że na rzecz rozwiązań preferujących rozwijanie systemów kanalizacyjnych i oczyszczania ścieków, zgodnie z ustaleniami krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Uchwałą Nr XXXVII/759/14 Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014 r. wyznaczył na terenie województwa warmińsko-mazurskiego aglomerację Elk. Aglomeracja ta obejmuje swym zasięgiem miasto Elk oraz miejscowości z terenu gminy Elk: Nowa Wieś Elcka, Rożyńsk, Guzki, Lepaki Wielkie, Lepaki Małe, Bienie, Młodzie, Judziki, Bartosze, Buniaki, Sajzy, Piaski, Straduny, Malinówka, Oracze, Wityny, Mrozy Wielkie oraz Regielnica. W ramach aglomeracji ścieki z miasta Elk i częściowo gminy Elk są odprowadzane i utylizowane w zbiorczej oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Elckiej, gmina Elk.

3.2. Ochrona przyrody i krajobrazu

Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody jest to ogół działań zmierzających do zachowania w niezmienionym lub optymalnym stanie przyrody ożywionej i nieożywionej. Gmina Elk charakteryzuje się unikatowymi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi. W celu ochrony tych wartości, na przestrzeni lat na obszarze gminy Elk powołane zostały różne formy ochrony przyrody. Statystyczne zestawienie form ochrony przyrody na terenie gminy Elk zawiera Tabela Nr 14.

Tabela Nr 14. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Elk

Lp.	Forma ochrony przyrody	Wyszczególnienie	Powierzchnia obszaru ogółem	Powierzchnia obszaru na terenie gminy Elk	
			Jednostka		
			(ha)	(ha)	(%)
1	Parki narodowe	Brak	0	0	0
2	Rezerваты przyrody	Rezerwat Ostoja Bobrów Bartosze	190,17	190,17	0,5
3	Parki krajobrazowe	Brak	0	0	0
4	Obszary chronionego krajobrazu	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Orzyskich	21.153,0	27.123,0	71,5
		Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Elckiego	49.297,2		
		Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Legi	8.579,3		
5	Obszary Natura 2000	OSO Ostoja Poligon Orzysz (PLB 280014)	21.208,0	814,1 (w tym 559,6ha OSO Ostoja Poligon Orzysz)	2,1
		SOO Jezioro Woszczelskie (PLH 280034)	172,6		
		SOO Murawy na Pojezierzu Elckim (PLH 280041)	81,9		
6	Użytki ekologiczne	wyspy na jeziorach woj. warm.-mazur. (4 wyspy na jez. Druglin)	---		
7	Pomniki przyrody	- 10 szt. drzew - 2 grupy po 4 szt. drzew - aleja 48 szt. drzew - 3 szt. głazów narzutowych	---		
OGÓLEM powierzchnia obszarów na terenie gminy Elk				28.127,27	74,1

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody RDOŚ w Olsztynie

Udział powierzchniowy form ochrony przyrody w ogólnej powierzchni gminy Elk jest wysoki i świadczy o walorach przyrodniczych analizowanego obszaru. W omawianym okresie powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Elk nie ulegała zmianom i wynosiła 28.127,27 ha, co stanowiło ok. 74% powierzchni gminy. Nie utworzono nowych pomników przyrody, których liczba wynosiła 16.

Lasy

Korzystny wpływ na kształtowanie klimatu oraz na środowisko życia człowieka wywierają również lasy. W strukturze własnościowej na terenie gminy dominują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Elk. W tabeli poniżej zestawiono dane dotyczące powierzchni gruntów leśnych oraz lasów na obszarze gminy Elk w latach 2012 – 2015.

Tabela Nr 15. Powierzchnia gruntów leśnych oraz lasów na obszarze gminy Elk w latach 2012 – 2015

Lp	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2012	2013	2014	2015
Powierzchnia gruntów leśnych					
1	ogółem (ha)	10 339,8	10 380,68	10 406,20	10 496,66
2	lesistość	26,6	26,7	26,8	27,0
3	grunty leśne publiczne (ha)	9 188,8	9 226,68	9 261,20	9 277,66
4	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa (ha)	9 176,2	9 214,08	9 250,26	9 266,45
5	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (ha)	8 949,6	8 995,25	9 050,81	9 078,11
6	grunty leśne gminne (ha)	12,60	12,60	10,94	10,94
7	grunty leśne prywatne (ha)	1 151,0	1 154,00	1 145,00	1 219,00
Powierzchnia lasów					
1	lasy ogółem (ha)	10 072,5	10 121,66	10 146,62	10 236,10
2	lasy publiczne ogółem (ha)	8 921,5	8 967,66	9 001,62	9 017,10
3	lasy publiczne Skarbu Państwa (ha)	8 908,9	8 955,05	8 990,68	9 005,89
4	lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (ha)	8 682,3	8 736,23	8 791,23	8 817,55
5	lasy publiczne gminne (ha)	12,60	12,60	10,94	10,94
6	lasy prywatne ogółem (ha)	1 151,0	1 154,00	1 145,00	1 219,00

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Powierzchnia lasów na obszarze gminy Elk systematycznie wzrasta. Zgodnie z danymi statystycznymi, w 2015 r. lesistość gminy Elk (27 %) wzrosła o 0,4 % w stosunku do 2012 r. (26,6 %). Na analizowanym obszarze, w 2015 r. powierzchnia lasów wynosiła 10 236,10 ha, w tym 9 005,89 ha stanowiły lasy będące własnością Skarbu Państwa (88,0 %), 1 219,00 ha – lasy prywatne (11,9 %), a pozostałe 10,94 ha należało do lasów gminnych (0,1 %).

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Wszelkie decyzje Gminy Ełk oraz tworzone przez nią akty prawa miejscowego uwzględniają aspekty ochrony środowiska i krajobrazu, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa (m. in. w ramach procedur planistycznych przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko).

W celu zachowania harmonii pomiędzy krajobrazem, a istniejącą zabudową, niezbędne jest lokalizowanie nowopowstających budynków oraz innych inwestycji tylko poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych oraz w miejscach, gdzie nie będą znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzkie. Planowane inwestycje należy prowadzić w ten sposób, aby wykorzystywały istniejącą infrastrukturę oraz uwarunkować prowadzenie działań liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem. Dodatkowo, planowane inwestycje nie powinny powodować trwałych zmian na dużych powierzchniach.

W latach 2014 – 2015 przeprowadzono łącznie 4 postępowania w sprawie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, dotyczących terenów zlokalizowanych w granicach obszarów Natura 2000. Dotyczyły one inwestycji nie zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Warunkiem wydania pozytywnej decyzji było uzyskanie pozytywnego uzgodnienia Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Olsztynie.

Ponadto, planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko realizowane na obszarze gminy Ełk poddawane są procedurze mającej na celu rozważenie środowiskowych skutków tego przedsięwzięcia. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach określają warunki realizacji przedsięwzięć w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich. Zawierają także wymaganie wynikające z ochrony obszarów Natura 2000.

W latach 2014 – 2015 przeprowadzono łącznie 13 postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W 2014 r. wydano 4 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia, w tym 1 decyzję wydano po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko. W 2015 r. wydano 5 decyzji, w których stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Działania Gminy Ełk z zakresu ochrony przyrody polegają także na utrzymywaniu i pielęgnacji zieleni gminnej i pomników przyrody oraz na wprowadzaniu nowych nasadzeń na terenach komunalnych. W ramach robót publicznych pracownicy gminni wykonują prace przy drogach, tj. odkrzaczanie oraz wykaszanie poboczy i rowów przydrożnych, zabiegi pielęgnacyjne drzew przydrożnych. Nadleśnictwo Ełk przeznacza rocznie ok. 2000 szt. sadzonek drzew, którymi obsadzone są tereny gminy Ełk. Gmina Ełk nie posiada danych

pełnej ewidencji ilości nasadzeń na gruntach właścicieli prywatnych, co spowodowane jest brakiem informacji na temat dokonania nasadzenia poza nakazem rekompensacji zadrzewień wynikających z określonych decyzji.

Na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w latach 2014 – 2015 wydano łącznie 461 decyzji na usunięcie drzew i krzewów rosnących na terenie gminy Ełk (2014 r. – 241 decyzji, 2015 r. – 220 decyzji). W wielu przypadkach, wydawane zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości, uzależnione było od wykonania tzw. nasadzeń zastępczych, tj. od zastąpienia ich innymi drzewami lub krzewami, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów (2014 r. – 11 decyzji, 2015 r. – 26 decyzji). Ponadto, Gmina Ełk sporządziła łącznie 61 wniosków skierowanych do Starostwa Powiatowego w Ełku na usunięcie drzew i krzewów, uzyskując tym samym decyzje Starosty Ełckiego na ich usunięcie głównie w pasach dróg gminnych (2014 r. – 31 wniosków, 2015 r. – 30 wniosków).

Gospodarka leśna (użytkowanie, hodowla) w Lasach Państwowych prowadzona jest na podstawie planów urządzania lasu, sporządzanych dla Nadleśnictw na okres 10 lat.

Zadania jakie realizuje Nadleśnictwo Ełk to, m. in.:

- hodowla lasu – zachowanie i wzbogacanie lasów istniejących (odnawianie) oraz tworzenie nowych (zalesianie);
- użytkowanie lasów – korzystanie z jego zasobów – pozyskiwanie drewna, zbiór płodów leśnych, umożliwienie społeczeństwu korzystania z darów lasu w sposób zapewniający mu trwałość;
- ochrona lasu – polegająca na identyfikacji zagrożeń i stosowania skutecznych metod ochrony lasu;
- monitoring przyrodniczy w celu uniknięcia działań, które mogłyby zagrozić: gatunkom, chronionym, lasom o szczególnej wartości i powierzchniom referencyjnym (ostoje organizmów roślinnych i zwierzęcych związane z rozkładającym się drewnem);
- ochrona przyrody;
- edukacja ekologiczna – prowadzenie zajęć i warsztatów, tworzenie ścieżek edukacyjnych.

Nadleśnictwo Ełk, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2013-2017, realizuje program rolnośrodowiskowy: Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków. Zadanie to realizowane jest na terenie: gminy Ełk, gminy Prostki i gminy Kalinowo, poprzez utrzymanie prawidłowej struktury roślinności, w celu poprawy warunków bytowania zagrożonych gatunków ptaków (kszyka i błotnika stawowego), których miejsca lęgowe są związane z ekstensywnymi użytkami zielonymi (łąki, pastwiska).

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Ełcki.

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk w odniesieniu do zapisów „Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk” przedstawia Tabela Nr 16.

Tabela Nr 16. Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU		
Ochrona różnorodności przyrodniczej i krajobrazowej		
1	Pogłębienie i udostępnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych	
1.1	Organizacja akcji informacyjnych, spotkań i podejmowanie współpracy na rzecz ochrony przyrody z lokalnie działającymi organizacjami oraz mieszkańcami	Wspólnoty społeczne, szczególnie pozarządowe organizacje ekologiczne, podejmują lokalne akcje proekologiczne oraz sprawują społeczną kontrolę nad działaniami przedsiębiorstw i instytucji. Aby mogły skutecznie wypełniać tę rolę, Gmina Elk zapewnia im dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie oraz informuje o działaniach instytucji w sektorze ochrony środowiska.
2	Ochrona struktury i zapewnienie stabilności siedlisk i ekosystemów	
2.1	Egzekwowanie przepisów z zakresu ochrony przyrody na terenach objętych ochroną prawną	Realizacja zadań przez Gminę Elk w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych odbywa się w sposób ciągły i na wielu płaszczyznach. Gmina Elk stosuje oraz sprawuje kontrolę nad przepisami ochrony środowiska i ochrony przyrody m.in. opracowując strategie, plany, wydając decyzje w zakresie działań mogących wpływać na środowisko, w tym mających na uwadze ochronę gatunków roślin, zwierząt i grzybów.
2.2	Rewitalizacja zadrzewień śródpolnych	Z uwagi na ograniczenia finansowe Gminy Elk, nie udało się przeprowadzić rewitalizacji zadrzewień śródpolnych.
3	Ochrona różnorodności ekologicznej i krajobrazowej	
3.1	Uwzględnienie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym i lokalizowaniu przedsięwzięć	Gmina Elk czynnie uczestniczy w kształtowaniu, ustanowionych na terenie gminy form ochrony przyrody, w tym obszarów NATURA 2000 oraz korytarzy ekologicznych, uwzględniając je przy uchwalaniu aktów prawa miejscowego, planowaniu kierunków rozwoju gminy.
3.2	Rehabilitacja i rewitalizacja pozostałości parków dworskich	Z uwagi na ograniczenia finansowe Gminy Elk, nie udało się przeprowadzić rewitalizacji wykazanych parków znajdujących się na nieruchomościach będących własnością gminy lub uczestniczyć w takich pracach na nieruchomościach prywatnych właścicieli.

4	Zapobieganie konfliktom ekologicznym	
4.1	Organizacja spotkań i konsultacji	<p>Przepisy prawa gwarantują udział społeczeństwa, w tym organizacji ekologicznych, w postępowaniach wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowiska (m. in. w opiniowaniu projektów aktów prawnych). W ramach wykonywania bieżących działań w zakresie ochrony środowiska na stronie BIP Urzędu Gminy Elk w określonych ustawowo terminach umieszczane są m.in. projekty przygotowywanych dokumentów strategicznych, obwieszczenia o toczących się postępowaniach.</p> <p>Nadleśnictwo Elk prowadzi m. in. konsultacje w zakresie planowanych zabiegów gospodarczych w lasach o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) w celu zapewnienia możliwości udziału samorządów (obszarów nieobjętych gospodarowaniem) w kształtowaniu i gospodarowaniu środowiskiem leśnym.</p>
5	Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów	
5.1	Zwiększanie lesistości, zalesienia terenów wymagających rekultywacji	<p>Gmina Elk prowadzi działania koordynujące i informacyjne w zakresie działań Nadleśnictwa Elk. W 2015 r. lesistość gminy Elk wynosiła 27 %. Według GUS ogólna powierzchnia lasów w gminie Elk w 2015 r. wynosiła 10.236.1 ha.</p> <p>Zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości, Nadleśnictwo Elk realizuje zadanie poprzez zalesianie gruntów rolnych (powierzchnia zalesiona 29,83 ha).</p> <p>Rolnicy, za pośrednictwem ARiMR w Elku, mogą starać się o uzyskanie dofinansowania na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych.</p>

3.3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza celem nadrzędnym, wskazanym w Programie ochrony środowiska dla gminy Elk, jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w gminie Elk są:

- indywidualne źródła ciepła, paleniska domowe, kotłownie;
- drogowe ciągi komunikacyjne;
- emisja niezorganizowana pyłu z terenów pozbawionych roślinności i z terenów o utwardzonej powierzchni (głównie terenów komunikacyjnych);
- zewnętrzny napływ zanieczyszczeń z innych miast regionu – Elku i Grajewa.

Ciepłownictwo

Na obszarze gminy Ełk nie występuje centralna sieć ciepłownicza. Gospodarka ciepła oparta jest na kotłowniach lokalnych i indywidualnych źródłach ciepła opalanych paliwem stałym. Gminne mieszkania ogrzewane są głównie piecami węglowymi lub przy zastosowaniu lokalnych kotłowni na paliwo stałe, olej opałowy czy gaz płynny propan-butan oraz zrębki drewna. Są to źródła generujące znaczne zanieczyszczenia powietrza w zależności od rodzaju paliwa. Instalacje te nie są wyposażone w urządzenia odpylające, recyrkulacje spalin, analizatory jakości spalania, systemy nadzoru nad sprawnością produkcji energii.

Komunikacja

Innym ważnym elementem emisji zanieczyszczeń do powietrza są zanieczyszczenia komunikacyjne.

Przez obszar gminy Ełk przebiegają następujące główne szlaki komunikacji drogowej:

1. drogi krajowe:

- droga Nr 16 (Dolna Grupa-Grudziądz-Hawa-Ostróda-Olsztyn-Mragowo-Ełk-Augustów);
- droga Nr 65 (Granica Państwa-Gołdap-Olecko-Ełk-Grajewo-Mońki-Białystok-Bobrowniki-granica Państwa).

2. drogi wojewódzkie:

- droga Nr 656 (Ełk-Zelki-Staświny);
- droga Nr 667 (Nowa Wieś Ełcka-Drygały-Biała Piska).

Drogi te stanowią podstawowy układ sieci dróg publicznych gminy Ełk, natomiast drogi gminne są układem uzupełniającym.

Stan dróg gminnych znajdujących się pod zarządem Gminy Ełk, w większości przypadków, wskazuje na konieczność przeprowadzenia modernizacji nawierzchni (głębokie koleiny, zdeformowania drogi). Stan nawierzchni dróg krajowych i wojewódzkich, prowadzących przez tereny gminy Ełk, również jest niezadowolający z powodu występowania licznych spękań i ubytków.

Pogorszony stan techniczny nawierzchni dróg wpływa nie tylko na komfort jazdy i bezpieczeństwo mieszkańców, ale także na wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza, w szczególności: tlenu azotu, pyłu, tlenu węgla, dwutlenku siarki, aldehydu. Tendencja wzrostowa emisji zanieczyszczeń związana jest także ze zwiększaniem się ilości pojazdów.

Transport kolejowy jest również odpowiedzialny za niekorzystny wpływ na środowisko i zdrowie człowieka.

Przez teren gminy Elk przebiegają 4 linie kolejowe, w tym:

- linia I rzędna Białystok-Elk-Olsztyn przez Giżycko, Korsze – na odcinku od Białegostoku do Elku zelektryfikowana;
- linia II rzędna Elk-Mikołajki-Olsztyn;
- linia II rzędna Elk-Szczytno-Olsztyn, wyłącznie do czarterowych przewozów towarowych;
- linia II rzędna Elk-Gołdap wyłącznie do przewozów towarowych.

Emisja zanieczyszczeń emitowanych przez środki transportu kolejowego do środowiska naturalnego jest jednak zdecydowanie niższa niż w przypadku transportu drogowego.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Niekorzystne skutki oddziaływania zanieczyszczeń powietrza wymagają podjęcia skutecznych działań naprawczych mających na celu ograniczenie ryzyka negatywnego wpływu tych zanieczyszczeń na zdrowie mieszkańców i środowisko, w którym żyją. Dla osiągnięcia celów w zakresie jakości powietrza Gmina Elk dąży do ograniczenia tzw. „niskiej emisji” szczególnie na obszarach o skoncentrowanej zabudowie mieszkaniowej. Nie bez znaczenia pozostaje także termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, dzięki której zmniejsza się zużycie opału, a tym samym ilość gazów emitowanych do powietrza, a także utylizacja wyrobów zawierających azbest. Podejmowane działania Gminy Elk zmierzające do modernizacji układu komunikacyjnego gminy oraz poprawy stanu technicznego dróg, przyczyniają się do zwiększenia płynności ruchu pojazdów, co wpływa na zmniejszenie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, jak również na zmniejszenie uciążliwości hałasu drogowego i poprawę środowiska akustycznego.

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk w odniesieniu do zapisów Programu ochrony środowiska przedstawia Tabela Nr 17.

Tabela Nr 17. Zadania w zakresie ochrony powietrza realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO		
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego		
1	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza	
1.1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej oraz kolejowej	Zadania inwestycyjne Gminy Elk - Przebudowa drogi gminnej w m. Krokocie na drogę o nawierzchni asfaltowej;

	<p>Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej oraz kolejowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ułożenie 90 m² kostki brukowej wraz z krawężnikami z obrzeżem oraz wykonanie czterech zjazdów przy ul. 1-go Maja w m. Straduny - Ułożenie 100 m² kostki brukowej wraz z obrzeżem od asfaltu do strony jeziora w m. Mrozy Wielkie - Naprawa drogi w m. Buntaki w postaci wzmocnienia, podbudowy oraz wykerowanie powierzchniowego utwardzenia na odc. ok. 120 mb <p>Zadania inwestycyjne Powiatowego Zarządu Dróg w Elku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi powiatowej nr 1917N Grabnik-Rożyńsk do drogi krajowej nr 16 przez m. Rożyńsk - Przebudowa – utwardzenie istniejącej jezdni ciągu pieszego i zatoki autobusowej w m. Piaski w ciągu drogi nr 1857N – drogi woj. nr 655 – Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65)
1.2	<p>Modernizacja kotłowni, zastosowanie w ogrzewnictwie mediów ekologicznych</p>	<p>Z uwagi na ograniczenia finansowe Gminy Elk, nie udało się przeprowadzić modernizacji kotłowni w budynkach komunalnych i użyteczności publicznej.</p> <p>Gmina Elk, w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy zawiera zalecenia stosowania technologii i paliw ekologicznych.</p> <p>Gmina Elk dąży do ograniczenia tzw. „niskiej emisji” szczególnie na obszarach o skoncentrowanej zabudowie mieszkaniowej poprzez propagowanie i wspieranie stosowania paliw ekologicznych (oleju opałowego, gazu, biomasy itp.) oraz reaguje i przeciwdziała spalaniu odpadów zabronionych prawem w paleniskach domowych.</p> <p>Mieszkańcy, wspólnoty mieszkaniowe oraz przedsiębiorcy mogą skorzystać z dofinansowania do wymiany źródeł ciepła na nowe niskoemisyjne za pośrednictwem Starostwa Powiatowego w Elku.</p>
2	<p>Opracowanie gminnego planu zaopatrzenia w ciepło, z uwzględnieniem wykorzystania OZE</p>	
2.1	<p>Opracowanie gminnego planu zaopatrzenia w ciepło, z uwzględnieniem wykorzystania OZE</p>	<p>Gminie Elk nie udało się opracować gminnego planu zaopatrzenia w ciepło, z uwzględnieniem wykorzystania OZE. Prace związane z opracowaniem niniejszego planu zostały przesunięte na 2016 r.</p>

3	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	
3.1	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	W 2015 r. Gmina Ełk podjęła działania mające na celu opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, jednak prace nad niniejszym planem nie zostały ukończone.

Ponadto, przez wschodnią część gminy Ełk, planowany jest przebieg drogi ekspresowej „Via Baltica” – najważniejszego szlaku komunikacyjnego łączącego kraje skandynawskie z Europą Środkowo-Wschodnią. Planowana droga będzie prowadziła z Warszawy do granicy z Litwą i dalej, połączeniem lądowo-morskim, do Finlandii.

Obecnie transport kolejowy traci stopniowo na znaczeniu, likwiduje się nieopłacalne odcinki linii kolejowych. W perspektywie lat 2014 –2020 odcinki linii kolejowych przebiegających przez gminę Ełk mają zostać poddane pracom rewitalizacyjnym, mającym przywrócić pierwotne parametry i stan techniczny linii.

Strategia rozwoju województwa przewiduje modernizację objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń–Iława–Olsztyn–Korsze–Ełk. Ponadto, przez miasto Ełk i gminę Ełk planowany jest przebieg transeuropejskiej linii kolejowej Rail Baltica, łączącej Polskę z krajami bałtyckimi i Finlandią.

3.4. Ochrona przed hałasem

Na terenie gminy Ełk głównym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska jest hałas komunikacyjny. Emisja hałasu związana jest głównie z eksploatacją dróg krajowych i wojewódzkich. Lokalnie wpływ na klimat akustyczny ma również transport kolejowy. Hałas związany z transportem kolejowym jest mniej uciążliwy dla mieszkańców, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej i związany jest z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów. Obszar gminy Ełk nie posiada rozpoznania natężenia hałasu komunikacyjnego. Należy uznać, że uciążliwość akustyczna pochodząca z komunikacji jest nieznaczna.

Także hałas pochodzący z obiektów przemysłowych ma charakter lokalny. Hałas emitowany przez przemysł może być jednak uciążliwy dla mieszkańców, zwłaszcza w najbliższym sąsiedztwie.

Hałas stanowi również problem poza terenami zabudowanymi, zwłaszcza na terenach turystycznych. Zabudowa letniskowa i rekreacyjna koncentruje się głównie nad jeziorami, przede wszystkim w miejscowościach, takich jak: Szeligi – Buczki, Sordachy, Koziki, Sajzy, Piaski, Suczki, Lepaki, Mrozy Wielkie i Malinówka. Większość zbiorników wodnych położonych na terenie gminy Ełk objętych jest strefą ciszy.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2014 – 2015 przez Gminę Elk, mające znaczenie dla poprawy jakości powietrza, przekładają się również na poprawę warunków akustycznych. Dotyczy to przede wszystkim poprawy drożności układu komunikacyjnego i poprawy jakości dróg i ulic. Metodą ochrony przed hałasem jest także powstawanie pasów zieleni izolacyjnej oraz budowa ekranów akustycznych.

W odniesieniu do pozostałych założeń Programu ochrony środowiska dla gminy Elk związanych z ochroną przed hałasem należy uznać, że zaplanowane działania wykraczają poza kompetencje samorządu gminnego. Wykonanie postulatów związanych z ochroną przed hałasem na poziomie gminnym, może zostać zrealizowane poprzez odpowiednie kształtowanie polityki przestrzennej realizowanej na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Elk, oraz podejmowanych na jego podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podjęte działania w zakresie ochrony przed hałasem przedstawia Tabela Nr 18.

Tabela Nr 18. Zadania w zakresie ochrony przed hałasem realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
OCHRONA PRZED HAŁASEM		
Zmniejszenie zagrożenia hałasem		
1	Minimalizacja narażenia mieszkańców na hałas	
1.1	Powstawanie pasów zieleni izolacyjnej i budowa ekranów akustycznych	Zadania w zakresie ograniczenia uciążliwości akustycznej dróg i tras kolejowych do poziomu wymaganego normami, budowy ekranów dźwiękochłonnych, stosowania od strony drogi i torów kolejowych okien o zwiększonej izolacyjności akustycznej, lokalizacji ochronnych pasów zieleni realizowane są przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, Zarząd Dróg Powiatowych w Elku oraz PKP. Gmina Elk, przy wydawaniu zezwoleń na wycięcie drzew przy drogach, w decyzjach zobowiązuje zarządy tych dróg do nowych nasadzeń.
1.2	Ustanawianie strefy ciszy na jeziorach	W celu zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu Elckiego Nr IX 74.2015 z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie ograniczenia lub zakazu używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na wybranych akwenach Powiatu Elckiego, na terenie gminy Elk objęto zakazem łącznie 33 jeziora. Akweny nieobjęte strefą ciszy to: zatoka

	Ustanawianie strefy ciszy na jeziorach	na jeziorze Selment Wielki w miejscowościach: Mrozy Wielkie, Szeligi-Buczki (od zwiężenia jeziora w rejonie wsi Szeligi- Buczki – Mrozy Wielkie do zwiężenia między miejscowościami Sordachy – Laski Wielkie) oraz jezioro Druglin Duży
2	Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem	
2.1	Wyznaczenie stref wolnych od transportu	W praktyce planistycznej, Gmina Ełk wypracowała szereg zapisów pozwalających respektować potrzebę ochrony przed hałasem i ograniczania emisji hałasu do środowiska, w szczególności określających rozwiązania niezbędne do zapobiegania i ograniczania występowania uciążliwości, a także ustalających warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony przed hałasem.

Dodatkowo, ograniczanie hałasu pochodzenia przemysłowego i robót budowlanych następuje w wyniku modernizacji tych obiektów. Zakłady we własnym zakresie podejmują działania mające na celu ograniczenie emisji hałasu do środowiska (wytlumianie ścian, stosowanie obudowy dźwiękochłonnej, zastosowanie tłumików, inne).

Naruszenia dopuszczalnych norm przez podmioty działające na terenie gminy Ełk kontrolowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura w Giżycku, a w przypadku naruszeń Starosta Ełcki ma prawo nałożyć na dany podmiot decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu.

3.5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Promieniowanie elektromagnetyczne, tj. emisja energii elektromagnetycznej w postaci pól elektromagnetycznych, wywołwana zmianami ładunków elektrycznych w układach materialnych, zaliczane jest obecnie do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Podstawową linią elektroenergetyczną na terenie gminy Ełk jest linia o napięciu 15 kV, która, przez sieć stacji transformatorowych, dostarcza energię do odbiorców. Energia elektryczna, dla potrzeb odbiorców z terenu gminy Ełk, dostarczana jest z:

- GPZ 400/110kV Ełk Bis w Nowej Wsi Ełckiej;
- GPZ Ełk 220/110/15kV w Nowej Wsi Ełckiej;
- GPZ Ełk – Szeligi 110/15kV.

Przez obszar gminy Ełk przebiega także linia wysokiego napięcia 400 kV, 220 kV i 110 kV.

Przeprowadzane przez WIOŚ w Olsztynie badania poziomu pól elektromagnetycznych na obszarze województwa warmińsko – mazurskiego w wybranych punktach pomiarowych nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych wartości (wynoszącej 7 V/m dla badanych częstotliwości).

określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Mimo, że punkty pomiarowe zlokalizowane były poza obszarem gminy Elk, przypuszcza się, że aktualny stan promieniowania elektromagnetycznego na analizowanym terenie znajduje się poniżej dopuszczalnych wartości progowych.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Ochrona środowiska przed przekroczeniem dopuszczalnego promieniowania pola elektromagnetycznego polega przede wszystkim na przestrzeganiu przepisów dotyczących dopuszczalnych norm promieniowania pola elektromagnetycznego oraz systematycznym monitoringu stanu urządzeń emitujących tego typu pole.

Duże znaczenie ma również wprowadzenie w nowo przygotowywanych lub aktualizowanych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony środowiska przed promieniowaniem niejonizującym oraz preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne. Takie działanie pozwoli uniknąć w przyszłości zagrożeń spowodowanych skutkami przekroczenia poziomów emitowanego pola elektromagnetycznego przez takie urządzenia. Szczególną ochroną należy objąć miejsca, gdzie przekroczenie dopuszczalnych norm promieniowania niejonizującego może spowodować największe zagrożenie dla zdrowia, czyli w miejscach dostępnych dla ludności.

Podjęte działania w zakresie ochrony przed hałasem przedstawia Tabela Nr 19.

Tabela Nr 19. Zadania w zakresie ochrony przed polami Elektromagnetycznymi realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI		
Utrzymanie poziomów promieniowanie elektromagnetycznego poniżej dopuszczalnej wartości		
1	Rozwój i modernizacja systemu energetycznego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju	
1.1	Lokalizacja linii przesyłowych elektroenergetyki o wysokich napięciach jak najdalej od terenów istniejącego i przewidywanego osadnictwa mieszkalnego i usługowego	W polityce przestrzennej Gmina Elk dąży do lokalizacji linii przesyłowych elektroenergetyki o wysokich napięciach (110-400kV) jak najdalej od terenów istniejącego i przewidywanego osadnictwa mieszkalnego i usługowego.

<p>Lokalizacja linii przesyłowych elektroenergetyki o wysokich napięciach jak najdalej od terenów istniejącego i przewidywanego osadnictwa mieszkalnego i usługowego</p>	<p>W celu zmniejszenia do minimum oddziaływania pola elektromagnetycznego na ludzi i środowisko przyrodnicze oraz zminimalizowania ochrony przed polem elektromagnetycznym, Gmina Elk zapobiega zagrożeniom poprzez wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich pasów technologicznych dla linii napowietrznych 400 kV, 220 kV i 110 kV, w których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</p>
--	---

Prowadzący instalację, użytkownik stacji elektroenergetycznej lub napowietrznej linii elektroenergetycznej lub instalacji stacji nadawczej emitującej pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, co reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska.

Organy powołane w celu eliminacji lub minimalizacji emisji promieniowania niejonizującego ze źródeł będących zagrożeniem dla ludzi i środowiska działające na terenie gminy Elk to: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura w Giżycku, Urząd Wojewódzki oraz Urząd Marszałkowski w Olsztynie.

3.6. Ochrona powierzchni ziemi

Gleby

W obszarze gminy Elk większość gleb stanowią gleby bielcowe i brunatne (lokalnie występują też piaski słabo gliniaste, gleby torfowo-bagiennie, torfy głębokie oraz ziemie czarne). Dominują gleby dobre, zasobne w próchnicę, średniozwięzłe, przynależące do IVa – IVb klasy bonitacyjnej. Przewagę stanowią gleby lekko kwaśne i obojętne.

Źródłem zanieczyszczenia gleb jest przede wszystkim działalność człowieka związana z działalnością przemysłową, turystyką, rozwojem miast i wsi, a także z intensywnym rolnictwem i leśnictwem.

Negatywny wpływ na gleby na terenie gminy Elk ma:

- niewłaściwe stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów;
- intensyfikacja użytkowania rolniczego i zagospodarowania turystycznego;
- mechanizacja rolnictwa;
- niewłaściwe melioracje;
- niewłaściwie prowadzona gospodarka ściekowa i odpadowa;
- odkrywkowa eksploatacja kopalin pospolitych;
- systematyczna zabudowa terenów o naturalnej rzeźbie;
- erozja powierzchniowa wodna;
- kwaśne deszcze.

Z uwagi na charakter gminy Ełk, gdzie zasoby ziemi są wykorzystywane w rolnictwie oraz są ważnym atutem dla rozwoju rekreacji i turystyki, troska o glebę powinna stać się jednym z najważniejszych jej celów.

Złóża surowców

Kopaliny wchodzą w skład środowiska naturalnego i, wraz z innymi jego elementami, podlegają ochronie. Jednak, eksploatacja i przetwórstwo kopalin wiąże się z degradacją, a często także z zanieczyszczeniem otoczenia. Istnieje zatem konflikt między wykorzystaniem gospodarczym złóż kopalin, a ochroną innych składników środowiska, takich jak: gleby, lasy, krajobraz, wody, powietrze.

Obszar gminy Ełk zasobny jest w surowce mineralne. Występujące tu złoża piasku, piasku ze żwirem oraz łą, o znaczeniu lokalnym, stanowią surowiec budowlany.

Na terenie gminy Ełk znajduje się 18 udokumentowanych i zarejestrowanych złóż surowców mineralnych, posiadających koncesje na wydobycie, w przypadku 5 złóż zaniechano ich eksploatacji. Łączna powierzchnia obszarów, na których znajdują się złoża kopalin zlokalizowanych na terenie gminy Ełk wynosi ok. 464 ha, co stanowi niecały 1% powierzchni gminy.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Najważniejszym kierunkiem działań w zakresie ochrony zasobów kopalin jest ich racjonalne pozyskiwanie, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego oraz wydanymi koncesjami. Zagrożenia dla środowiska powodowane wydobyciem, prowadzonym na podstawie koncesji, podlegają stałemu nadzorowi górniczemu. Na terenie gminy Ełk bieżący nadzór nad taką działalnością, obejmujący m.in. problematykę wpływu na środowisko, sprawuje Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie.

Nie mniej ważne są także działania ukierunkowane na rekultywację terenów zdegradowanych w wyniku prac wydobywczych, w celu zachowania ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Głównym kierunkiem działań w zakresie ochrony i rekultywacji gleb jest przeciwdziałanie erozji wodnej i wietrznej, degradacji chemicznej, odtwarzanie gleb metodami technicznymi i biologicznymi, ochrona gruntów o dużych walorach ekologicznych i produkcyjnych oraz użyźnianie gruntów jałowych.

Zachowanie ukształtowania krajobrazu, jego cennych form polodowcowych, powinno być uwzględniane zarówno w procesie planistycznym, jak i podczas procesów inwestycyjnych.

Działania związane z ochroną powierzchni ziemi i gleb to nie tylko prawidłowo prowadzone planowanie przestrzenne. Są to również działania związane z edukacją rolników dotyczącą ochrony gleb i prawidłowego

stosowania nawozów. Zadania organizacyjne w tym zakresie realizowane są w Gminie Elk na bieżąco. Rozpowszechnianiem i wdrażaniem informacji wśród rolników zajmuje się głównie Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Podjęte działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 20. Zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI		
Kształtowanie powierzchni ziemi oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju		
1	Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi	
1.1	Eksploracja kopalin na podstawie koncesji i zezwoleń	Eksploracja kopalin z terenu gminy Elk odbywa się na mocy wydanych koncesji, w granicach obszarów górniczych, ustanowionych decyzjami koncesyjnymi przez Starostę Elckiego, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego lub Ministra Środowiska. W okresie sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji koncesyjnych.
1.2	Prace ziemne na obszarze stanowisk poprzedzone badaniami archeologicznymi	Działania w zakresie odkrycia, rozpoznania, udokumentowania i zabezpieczenia zabytku archeologicznego wymagają uprzedniego uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. W okresie sprawozdawczym nie zawiadomiono władz Gminy Elk o dokonanych odkryciach.
2	Ograniczenie presji spowodowanej pracami geologicznymi i eksploatacją złóż	
2.1	Transport urobku z terenów eksploatacyjnych wyłącznie poprzez drogi powiatowe i gminne pod warunkiem ich przebudowy do obowiązującej normatywnej nośności konstrukcji jezdni	Transport urobku z terenów eksploatacyjnych po drogach publicznych wymaga uzyskania zgody ich zarządców.
3	Rekultywacja terenów zdegradowanych	
3.1	Zagospodarowanie terenów powyrobiskowych poprzez: zalesienia, prowadzenie gospodarki rybackiej lub cele rekreacyjne	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych jest obowiązkiem przedsiębiorcy wydobywającego kopalinę i przeprowadzana jest zgodnie z wyznaczonym kierunkiem przez Starostę Elckiego pod nadzorem Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie. W okresie sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji rekultywacyjnych. Po zakończeniu eksploatacji złóż: Bienie, Bienie-Chrzanowo i Nowa Wieś Elcka II przewiduje się objęcie działaniami rekultywacyjnymi terenów powyrobiskowych na cele leśne lub rolne, ewentualnie na hodowlę ryb.

4	Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym	
4.1	Planowanie działań inwestycyjnych oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju	Wszelkie decyzje organów Gminy Ełk w zakresie procesów planowania przestrzennego opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Głównym celem rozwojowym Gminy Ełk, zgodnie z postanowieniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ełk, jest ekorozwój rozumiany jako wszechstronny, zrównoważony i trwały rozwój społeczno-gospodarczy, zapewniający zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców oraz tworzenie warunków umożliwiających wzrost cywilizacyjny ich życia i życia następnych pokoleń.

3.7. Racjonalna gospodarka odpadami

Wraz z rozwojem cywilizacji, człowiek w coraz większym stopniu wpływa na środowisko naturalne. Z działalnością człowieka, w różnych sferach jego aktywności, związana jest także kwestia wytwarzania odpadów.

Wśród odpadów, które powstają na terenie gminy Ełk, wyróżnić można:

- odpady komunalne z gospodarstw domowych (resztki żywności, opakowania, zużyte przedmioty domowe);
- odpady wielkogabarytowe (meble, telewizory, pralki, lodówki);
- odpady zielone (liście, drobne gałęzie, skoszona trawa, zwiędłe kwiaty);
- odpady uliczne (odpady z koszów ulicznych, zmiotki z ulic);
- odpady z obiektów użyteczności publicznej, tj. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych, administracyjnych i biurowych;
- odpady z działalności gospodarczej, tj. zakładów pracy, zakładów usługowych, placówek handlowych;
- odpady budowlane: gruz i ziemia z prac budowlanych i remontowych;
- odpady niebezpieczne (baterie, akumulatory, detergenty, leki, oleje, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne).

Gmina Ełk zapewnia czystość i porządek na swoim terenie i tworzy warunki niezbędne do jego utrzymania. Nowy Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ełk, określający szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ełk, a w szczególności zadania gminy i obowiązki właścicieli nieruchomości, dotyczące utrzymania czystości i porządku, w tym zasady odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, został przyjęty w dniu 29 czerwca 2016 r. Uchwałą Nr XXIX/202/2016 przez Radę Gminy Ełk.

Głównym miejscem odbioru, gromadzenia i utylizacji odpadów komunalnych z obszaru gminy Ełk jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach koło Ełku, zarządzany przez Związek Międzygminny „Gospodarka

Komunalna” z siedzibą w Ełku. Ww. Związek zrzesza łącznie 12 gmin, w tym wszystkie gminy powiatu ełckiego: miasto Ełk, gmina Ełk, gmina Kalinowo, gmina Prostki oraz gmina Stare Juchy.

Działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru prowadzonego przez organ gminy. W gminnym rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., umieszczonych jest 15 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów z terenu gminy Ełk.

Na terenie gminy Ełk odpady komunalne zbierane są selektywnie z podziałem na:

- frakcję suchą (papier, tektura, metal, tworzywa sztuczne, szkło i odpady wielomateriałowe);
- frakcję mokrą (odpady biodegradowalne, w tym odpady zielone z ogrodów i parków oraz odpady biodegradowalne opakowaniowe);
- pozostałe odpady powstające w gospodarstwach domowych (leki, chemikalia, w tym farby, rozpuszczalniki i oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, zużyte opony, tekstylia oraz opakowania po środkach ochrony roślin).

Odrębnie należy gromadzić także popiół.

Odpady komunalne z terenu gminy Ełk odbierane są z częstotliwością 1 raz w tygodniu z terenów zabudowy wielorodzinnej, natomiast w zabudowie jednorodzinnej – 1 raz na 2 tygodnie. Z nieruchomości niezamieszkałych odbiór odpadów następuje nie rzadziej niż 1 raz na 2 tygodnie.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Gospodarka odpadami stanowi istotne zagadnienie w działalności jednostek samorządu terytorialnego. Jest dziedziną, która wymaga znacznych nakładów finansowych oraz zaangażowania mieszkańców w realizację jej priorytetów. Właściwie zaplanowana i wdrożona gospodarka odpadami, jest ważnym ogniwem w ochronie środowiska, która wpływa na komfort życia mieszkańców.

Na przestrzeni lat 2012 – 2015 ilość odpadów systematycznie rośnie. Zmieszane odpady komunalne zebrane – ogółem i z gospodarstw domowych w gminie Ełk na tle powiatu ełckiego i województwa warmińsko-mazurskiego, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela Nr 21. Zmieszane odpady komunalne zebrane ogółem i z gospodarstw domowych z terenu gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Jednostka terytorialna	2012	2013	2014	2015
Zmieszane odpady komunalne zebrane ogółem [Mg]					
1	Gmina Ełk	1 153,19	1 011,82	1 066,15	868,56
2	powiat ełcki	18 059,10	17 381,83	21 293,28	21 568,70
3	woj. warmińsko-mazurskie	295 869,79	297 452,76	311 938,61	335 735,46
Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych [Mg]					
1	Gmina Ełk	935,00	809,93	866,00	741,26
2	powiat ełcki	13 813,12	13 806,42	18 769,06	18 666,36
3	woj. warmińsko-mazurskie	212 547,65	221 567,34	238 273,10	255 732,27

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z danych uzyskanych z GUS wynika, że w 2015 r. z terenu gminy Ełk zebrano 868,56 tysięcy ton zmieszanych odpadów komunalnych, z czego ok. 85 % pochodziło z gospodarstw domowych. Zmieszane komunalne odpady zebrane w gminie Ełk stanowiły ok. 4 % odpadów zebranych w powiecie ełckim, tj. ok. 0,26 % w skali całego województwa warmińsko-mazurskiego.

Istotnym działaniem Gminy Ełk w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, prowadzącym do zmniejszenia ilości odpadów, jest likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów. Gmina Ełk corocznie odnotowuje i likwiduje dzięki wysypiska odpadów. Nielegalne składowiska odpadów zlokalizowane na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 22. Nielegalne składowiska odpadów na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze		
		2012	2013	2014	2015	
1						
2	nielegalne składowisko odpadów	(szt.)	30	6	6	7
		(Mg)	42,3	22,5	23,0	30,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W latach 2014 – 2015 zidentyfikowano i usunięto łącznie 13 dzikich wysypisk, przy czym zebrano łącznie 53,0 Mg odpadów. Należy stwierdzić, że wprowadzenie nowych zasad gospodarowania odpadami spowodowało, że na terenie gminy Ełk jest mniej dzikich wysypisk.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska.

W 2009 r. na terenie gmin objętych działaniem Związku, w tym na terenie gminy Ełk, przeprowadzone zostały prace, których celem było wykonanie

inwentaryzacji azbestu i materiałów zawierających azbest. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji opracowany został dokument pod nazwą: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”, który jest podstawą do przeprowadzenia w latach następnych wszelkich działań, związanych z wyeliminowaniem z terenu gmin azbestu i materiałów go zawierających.

Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest zidentyfikowana na terenie gminy Elk na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej w 2009 r., przedstawia Tabela Nr 23.

Tabela Nr 23. Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest na obszarze gminy Elk (stan na 31.12.2015 r.)

Lp.	Azbest i wyroby zawierające azbest	2015	
		(Mg)	
1	Zinwentaryzowane	ogółem	2 062,19
		osoby fizyczne	1 740,06
		osoby prawne	322,13
2	Unieszkodliwione	ogółem	16,901
3	Pozostałe do unieszkodliwienia	ogółem	2 045,29
4	Wykonanie	%	0,8

Zródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

Zestawienie działań określonych do realizacji w Programie ochrony środowiska dla gminy Elk, a zrealizowanych w okresie sprawozdawczym, przedstawia Tabela Nr 24.

Tabela Nr 24. Zadania w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI		
Rozwój systemu gospodarowania odpadami prowadzący do zmniejszenia ilości odpadów		
1	Podjęcie działań związanych z usunięciem z terenu gminy wyrobów zawierających azbest	
1.1	Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Związku Międzygminnego Gospodarka Komunalna	Zgromadzenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Elku podjęło w dniu 26 czerwca 2014 r. Uchwałę w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia pn.: „Demontażu, transportu i unieszkodliwienia azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”, do realizacji którego przystąpiło 8 gmin (Gmina Miasto Elk, Gmina Elk, Gmina Kalinowo, Gmina Prostki, Gmina Stare Juchy, Gmina Dubeninki, Gmina Goldap, Gmina biała Piska). W 2015 r. z terenu gminy Elk zostało usunięte 16,901 Mg azbestu i wyrobów zawierających azbest.

2	Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności odzysku energii z odpadów	
2.1	Działania informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców	<p>Na terenie gmin należących do Związku Międzygminnego "Gospodarka Komunalna", prowadzone są liczne akcje informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie ekologii, ochrony środowiska i gospodarki odpadami, jak i wzrost zaangażowania po stronie mieszkańców w proces selektywnej zbiórki odpadów. Corocznie organizowane są akcje społeczne, takie jak: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi i Dzień Włośny angażujące mieszkańców do działań proekologicznych.</p> <p>Angazowanie społeczeństwa w akcje „Sprzątania Świata” odbywa się również za pośrednictwem Nadleśnictwa Ełk oraz Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku. Corocznie w akcji uczestniczy ok. 1500 osób z powiatu ełckiego.</p>
3	Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów	
3.1	Likwidacja dzikich wysypisk	<p>Gmina Ełk na bieżąco realizuje zadanie w zakresie oczyszczania terenów gminnych (przystanki, dzikie wysypiska, UG) z odpadów komunalnych.</p> <p>W latach 2014 – 2015 Gmina Ełk zidentyfikowała i usunęła łącznie 13 dzikich wysypisk. Zebrano łącznie 53 Mg odpadów.</p>

Gospodarowanie odpadami na terenie gminy Ełk to nie tylko działania prowadzone w zakresie odpadów komunalnych. Cały system gospodarowania odpadami innymi niż komunalne leży w gestii Starosty Ełckiego oraz Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W okresie sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji związanych z gospodarowaniem odpadów innych niż komunalne.

3.8. Rozwój zielonej gospodarki

Odnawialne źródła energii

Coraz większe znaczenie na terenie gminy Ełk pełnią odnawialne źródła energii. Zyskują one popularność ze względu na to, że są nieszkodliwe dla środowiska, a ich zasoby uzupełniają się w naturalnych procesach. Na terenie gminy Ełk, mimo korzystnych warunków do rozwoju instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, liczba tych obiektów jest niewielka. Źródła energii odnawialnej wykorzystywane na terenie gminy Ełk:

- energia wody – płynące przez teren gminy Ełk ciekł wodne tworzą potencjalne warunki do budowy na nich elektrowni niskiego spadku. Na terenie gminy Ełk znajdują się dwie małe elektrownie wodne: Mała Elektrownia Wodna w Nowej Wsi Ełckiej i Mała Elektrownia Wodna w Stradunach.

- energia słoneczna – energia promieniowania słonecznego może być przetwarzana w energię elektryczną i w ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania oraz podgrzania wody użytkowej. Kolektory słoneczne posiada m. in. Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Etckiej. Ponadto, w okolicach miejscowości: Nowa Wieś Etcka, Oracze, Siedliska, Bajtowo, Kałęczyny i Mrozy Wielkie, planowane są inwestycje w zakresie budowy elektrowni fotowoltaicznych.
- energia geotermalna – odzysk ciepła z płytkich poziomów gruntu za pomocą pomp ciepła, które pozwalają ogrzewać i klimatyzować budynki oraz podgrzewać wodę użytkową. Pompy ciepła wykorzystuje m. in. Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Etckiej.
- energia wiatru – wykorzystanie energii wiatru pozwala na ograniczenie zużycia zasobów paliw kopalnianych. Na terenie gminy Etka działają przydomowe elektrownie wiatrowe.

Rolnictwo ekologiczne

Na przestrzeni ostatnich lat, coraz większe znaczenie odgrywa rolnictwo i produkcja ekologiczna. Rolnictwo ekologiczne, czyli system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w gospodarstwie, oparty jest na środkach, pochodzenia biologicznego i mineralnego, nieprzetworzonych technologicznie. W ekologicznym systemie produkcji wyklucza się stosowanie syntetycznych substancji, takich jak: nawozy sztuczne, chemiczne pestycydy, hormony wzrostu. Nie dopuszczalne jest również wykorzystywanie organizmów modyfikowanych genetycznie i ich pochodnych.

Według Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w 2012 r. na obszarze Gminy Etka działalność w zakresie ekologicznej uprawy roślin i utrzymania zwierząt prowadziło 301 producentów. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych wynosiła 2480 ha, co stanowi 6,5% powierzchni gminy (po zakończonym okresie konwersji), natomiast 1739 ha, czyli 4,5% powierzchni gminy (w okresie konwersji).

Gmina Etka posiada bardzo korzystne warunki do produkcji ekologicznej. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych na terenie gminy Etka systematycznie rośnie, odgrywając coraz większe znaczenie w lokalnej gospodarce gminy. Coraz większe znaczenie w produkcji ekologicznej odgrywa uprawa zbóż, a także uprawa: roślin strączkowych, ziemniaków, buraka cukrowego, roślin okopowych, roślin przemysłowych (chmiel, rzepaki rzepik, słonecznik, soja, len oleisty, rośliny lecznicze i przyprawowe oraz warzywa i owoce). Wysoka jakość gleb i ograniczone możliwości zainwestowania nierolniczego powodują, iż rolnictwo w Gminie Etka powinno pozostać podstawowym kierunkiem gospodarowania zasobami ziemi.

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Działania na rzecz rozwoju zielonej gospodarki, w większości wykraczają poza kompetencje samorządu gminnego. Mogą one jedynie stwarzać warunki determinujące pewne zjawiska na podstawie gminnych opracowań planistycznych.

Działania w tym zakresie, określone do realizacji w Programie ochrony środowiska dla gminy Elk, a zrealizowane w okresie sprawozdawczym, przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 25. Zadania w zakresie rozwoju zielonej gospodarki realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
ROZWÓJ ZIELONEJ GOSPODARKI		
Wspieranie platform technologicznych i ekoinnowacyjności w ochronie środowiska		
1	Zwiększenie wykorzystania OZE	
1.1	Promocja i wsparcie w uzyskaniu dofinansowania na nowoczesne technologie wykorzystujące OZE prywatnych przedsiębiorców i mieszkańców	<p>Gmina Elk wspiera przedsiębiorców zainteresowanych rozwojem działań proekologicznych, w tym zasad czystszej produkcji, przetwórstwa produktów ekologicznych, agroturystyki i innych.</p> <p>Gmina Elk nie ma bezpośredniego wpływu na działania podejmowane przez przedsiębiorców, podejmuje natomiast działania, podnosząc każdorazowo aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.</p> <p>W celu podniesienia świadomości ekologicznej społeczeństwa, Gmina Elk angażuje mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, działaniach na rzecz jego ochrony, a także o możliwościach prawnych uczestniczenia mieszkańców w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko.</p>
2	Rozwój rolnictwa ekologicznego	
2.1	Prepagowanie certyfikowanego rolnictwa ekologicznego	Szkolenia w zakresie rolnictwa ekologicznego, przeprowadzane są głównie przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, Warmińsko – Mazurską Izbę Rolniczą oraz ARIMR w Elku. Propagowanie certyfikowanego rolnictwa ekologicznego polega także na systematycznym informowaniu i doradzaniu rolnikom, w oparciu o zasady kodeksu dobrych praktyk rolniczych (m. in. szkolenie „Dobre praktyki rolnicze na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, tzw. OSN”).

	Propagowanie certyfikowanego rolnictwa ekologicznego	Powstające gospodarstwa agroturystyczne promują rolnictwo ekologiczne, walory turystyczne regionu oraz zdrowy wypoczynek.
3	Realizacja programów rolno-środowiskowych	
3.1	Promowanie programów rolno-środowiskowych wśród rolników	Ekorolnik ma możliwość m. in. skorzystania z dopłat wypłacanych za pośrednictwem ARiMR w Ełku. Aby z nich skorzystać, rolnik oprócz uzyskania certyfikatu, musi wystąpić z wnioskiem o przystąpienie do programu rolnośrodowiskowego i realizować pakiet rolnictwo ekologiczne, który jest częścią tego programu.

3.9. Rozwój turystyki ekologicznej

Jednym z kluczowych kierunków rozwoju gminy Ełk jest turystyka. Warunki do rozwoju turystyki i wypoczynku wynikają głównie z obecności dużych kompleksów leśnych, nizinnych dolin rzecznych, bagien, jezior i czystego, pod względem sanitarnym, środowiska.

Najbardziej charakterystyczną formą turystyki, uprawianej na ziemi ełckiej, jest turystyka wodna. Właśnie dlatego zabudowa letniskowa i rekreacyjna koncentruje się przede wszystkim nad jeziorami, tj. w takich miejscowościach jak: Szeligi-Buczki, Sordachy, Koziki, Sajzy, Piaski, Suczki, Lepaki, Mrozy Wielkie i Malinówka. Na terenie gminy Ełk istnieje kilka tzw. miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli, m.in. w Szeligach-Buczkach, Bartoszech, Mrozach Wielkich, Sajzach i Lepakach. Zapotrzebowanie na „plaże wiejskie” wydaje się jednak dużo większe. We wsiach brakuje także terenów zieleni urządzonej. Ponadto, na terenie gminy Ełk możliwy jest aktywny wypoczynek, zarówno poprzez szlaki piesze (Szlak im. Michała Kajki oraz Szlak Tatarski), jak i rowerowe biegnące przez miejscowości: Straduny, Sajzy, Miluki, Konieczki, miasto Ełk (poza granicami gminy), Siedliska. Brakuje natomiast wytyczonych szlaków motorowych, konnych, tras nordic walking, zimowych tras biegowych i ścieżek dydaktycznych.

Walory przyrodnicze, kulturowe oraz społeczne panujące w Gminie Ełk oraz jej dogodne położenie sprzyja powstawaniu podmiotów gospodarczych nastawionych na świadczenie usług agroturystycznych oraz firm oferujących usługi hotelowe i rekreacyjno-turystyczne. Mimo że Gmina Ełk posiada duży potencjał do rozwoju infrastruktury turystycznej, baza noclegowa na terenie gminy Ełk jest mało zróżnicowana o niewielkiej liczbie obiektów, w tym tanich hoteli, schronisk i pól namiotowych. W zakresie infrastruktury organizacji obsługi turystycznej, istnieje także mała ilość wypożyczalni sprzętu, słabe powiązanie ścieżek rowerowych i tras kajakowych oraz brak rozwiniętej i dobrze zorganizowanej informacji turystycznej. Zestawienie obiektów turystycznych zlokalizowanych na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 26. Obiekty turystyczne na terenie gminy Ełk w latach 2012 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie		Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
			2012	2013	2014	2015
1						
2	obiekty zbiorowego zakwaterowania (szt.)	ogółem	4	3	7	7
		całoroczne	3	2	4	4
3	miejsca noclegowe (szt.)	ogółem	477	432	191	190
		całoroczne	177	132	154	154
4	gospodarstwa agroturystyczne (szt.)		b.d.	48	33	34

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Ełk, według danych GUS z 2015 r., funkcjonuje 7 obiektów zbiorowego zakwaterowania, wśród nich 4 stanowią obiekty całoroczne. Obiekty zbiorowego zakwaterowania dysponują łącznie 190 miejscami noclegowymi, w tym 154 jest całorocznych.

Oprócz obiektów zbiorowego zakwaterowania, coraz większą rolę odgrywa agroturystyka. W gminie Ełk znajdują się obecnie 34 gospodarstwa agroturystyczne. Gospodarstwa agroturystyczne zlokalizowane na terenie gminy Ełk kształtują swój ekologiczny wizerunek poprzez promocję rolnictwa ekologicznego, walorów turystycznych regionu oraz zdrowego wypoczynku (m. in. serwowanie posiłków w większości z własnych produktów opartych o przepisy z tradycyjnej regionalnej kuchni, możliwość zwiedzania okolicznych terenów - obserwacja flory, fauny, poznawanie walorów kulturowych, aktywny wypoczynek: rower, dreźyna, kajak, narty biegowe).

Zadania wykonane w latach 2014 – 2015

Głównym celem Gminy Ełk w zakresie rozwoju turystyki ekologicznej jest próba zaprezentowania rozbudowanego i kompleksowego produktu turystycznego. Przyciągnięcie odwiedzających na teren gminy i zachęcenie ich do pozostania na jej terenie na dłużej wiąże się z koniecznością rozbudowy bazy oferującej usługi noclegowe oraz gastronomiczne, co pozostaje kwestią inicjatywy prywatnego biznesu.

Gmina Ełk realizuje szereg inwestycji służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców (m. in. budowa placów zabaw, boisk sportowych i innych obiektów sportowo – rekreacyjnych). Działania te mają na celu poprawę stanu zdrowia i kondycji mieszkańców, a także promocję zdrowego stylu życia. Podjęte działania w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 27. Zadania w zakresie rozwoju turystyki ekologicznej realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
ROZWÓJ TURYSTYKI EKOLOGICZNEJ		
Zmniejszenie presji turystyki na środowisko		
1	Rozwój agroturystyki	
1.1	Popularyzacja turystyki wiejskiej	<p>Gmina Elk prowadzi działania promocyjne dotyczące oferty turystycznej, w tym kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, m. in. dożynki 2014 – Rożyńsk, dożynki 2015 – Chelchy (konkursy z nagrodami, występy artystyczne, pokazy, zabawy dla dzieci, wystawa maszyn rolniczych oraz stoiska twórców ludowych)</p> <p>Centrum Kultury Gminy Elk z siedzibą w Stradunach, m. in. prowadzi i promuje zespoły artystyczne oraz otacza opieką amatorski ruch artystyczny i twórczość ludową oraz popularyzuje walory rekreacji ruchowej poprzez organizowanie zajęć, zawodów i imprez rekreacyjno-sportowych i turystycznych, z włączeniem współzawodnictwa szkół podstawowych i ponad podstawowych, a także współdziała z innymi instytucjami kultury i innymi organizacjami w zakresie zaspokojenia potrzeb społecznych, kulturalnych, edukacyjnych wspierających rozwój lokalny.</p> <p>Mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia w organizowanych w okresie wiosenno-letnim jednodniowych wypadów turystycznych kolejką wąskotorową połączonych z wędrówką pieszą lub rowerową w okolicy jeziora Selment Wielki, w stronę jezior rajgrodzkich. Przebieg trasy przez miejscowości: Mrozy, Regielnica, Kałęczyny, Łaski Małe i Sypitki.</p> <p>Powstające gospodarstwa agroturystyczne promują rolnictwo ekologiczne, walory turystyczne regionu oraz zdrowy wypoczynek.</p>
	Popularyzacja turystyki wiejskiej	<p>Koordynacja rozwoju turystyki wiejskiej i promocja Gminy Elk (konferencje, targi, konkursy), m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konferencja pn. „Specjalizacja w agroturystyce - moda czy konieczność?” 2015, organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego; - konkurs Agro-Eko-Turystyczny ZIELONE LATO 2015, organizator: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie;
2	Rozwój infrastruktury turystycznej	
2.1	Powstanie infrastruktury turystycznej umożliwiającej kanalizację ruchu turystycznego	<p>Na terenie gminy Elk istnieje łącznie 34 gospodarstw agroturystycznych.</p> <p>Infrastruktura turystyczna (sportowa) na terenie gminy Elk ogranicza się głównie do Orlików lub boisk i sal gimnastycznych, przyszkolnych oraz placów zabaw.</p>

	<p>Powstanie infrastruktury turystycznej umożliwiającej kanalizację ruchu turystycznego</p>	<p>W okresie sprawozdawczym, Gmina Elk m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykonała ogrodzenia placów zabaw oraz zakupiła wyposażenia (urządzenia na siłownię, zestawy sprawnościowe, sprzęty do ćwiczeń, urządzenia fitness, karuzele tarczowe) m. in. w miejscowościach: Cheichy-Czaple, Ruska Wieś, Pistki, Rymki, Talusy, Straduny, Rożyńsk, Oracze-Wiłtyny, Nowa Wieś Elcka, Guzki, Mołdzie, Regiel; - wykonała ogrodzenie plaży wiejskiej w m. Lepaki Małe. - wybudowała tzw. piłko-chwył na boisku do piłki siatkowej w m. Nowa wieś Elcka-Szosa Bajtkowska oraz piłko-chwył oddzielający boisko do piłki siatkowej na plaży od jeziora Selment Wielki w m. Mrozy Wielkie; - urządziła boisko gminne (wyrównanie terenu, zasianie trawy, nawiezenie czamoziemu) w m. Płociczno; - wyposażyła w drewnianą wiatę boisko w m. Regiel oraz teren rekreacyjny w m. Sędki oraz wybudowała grill i wiatę na terenie rekreacyjnym w m. Woszczele; - wybudowała pomosty w miejscowościach: Mołdzie, Wiluki. <p>Gmina Elk udzieliła dotacji dla Stowarzyszenia „Sportowe Pasje” na realizację projektu: Zakup sprzętu wodnego – poszerzenie oferty rekreacji w Gminie Elk”.</p> <p>Gmina Elk, w celu przywrócenia zdegradowanym obiektom funkcji społecznej, adaptuje i remontuje budynki, które przeznaczone są np. na świetlice gminne. W okresie sprawozdawczym, Gmina Elk wybudowała świetlicę w m. Woszczele, przebudowała i zaadaptowała budynek ubojni na świetlicę wiejską w m. Lega oraz opracowała dokumentację projektową na: budowę świetlicy wiejskiej w m. Bartosze oraz rozbudowę i adaptację budynku porostacji wodociągowej na świetlicę wiejską w m. Ruska Wieś.</p>
3	Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody	
3.1	Powstawanie ścieżek edukacyjnych o charakterze przyrodniczo-dydaktycznym	W okresie sprawozdawczym nie powstały nowe ścieżki przyrodniczo-edukacyjne.
3.2	Rozwój sieci szlaków turystycznych	Z inicjatywy Starostwa Powiatowego w Elku, w 2015 r. powstał leśny szlak rowerowy o długości 15 km, przebiegający przez okolice jeziora Tatarskiego i Góry Tatarskiej. Na trasie postawione są tablice informacyjne oraz znaki kierunkowe, w tym informujące o niebezpieczeństwie na trasie. Są trzy stopnie trudności trasy: łatwy, trudny i profesjonalny. Liczba uczestników w dniu otwarcia – ok. 100 osób

Rozwój sieci szlaków turystycznych	Gmina Ełk udzieliła dotacji dla Stowarzyszenia „Rowerowy Szlak na Wyścig Rowerowy Merida Mazovia MTB Marathon”.
------------------------------------	---

3.10. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna polega przede wszystkim na rozbudzeniu świadomości i wrażliwości ekologicznej, zainteresowaniu problemami środowiska, upowszechnianiu wiedzy o tej tematyce oraz kształtowaniu pozytywnych postaw. Jest ona jednym z istotniejszych zadań realizowanych w Gminie Ełk. Stosując różne środki oddziaływania, tj. lokalne media i Internet, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, małe i duże przedsiębiorstwa oraz osoby prywatne – edukacją ekologiczną, na terenie gminy Ełk, objęte zostały dzieci z przedszkoli i uczniowie szkół na każdym poziomie kształcenia, a także dorośli mieszkańcy.

Edukacja proekologiczna w placówkach oświatowych na terenie gminy Ełk realizowana jest w różnych formach w oparciu o różnorodne programy i projekty. Polega ona głównie na prowadzeniu zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz zakupie czasopism, książek, przyrządów, materiałów dydaktycznych, itp. Organizowane są także konkursy związane z ochroną środowiska oraz akcje społeczne, festyny i imprezy ekologiczne, np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Dzień Dziecka. Gmina Ełk promuje również zdrowy styl życia i profilaktykę zdrowotną. Ponadto, prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi i ich selektywnej zbiórki.

Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec przyrody, w tym środowiska leśnego, jest także ważnym fragmentem działalności Nadleśnictwa. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży mobilizuje głównie do podejmowania konkretnych inicjatyw na rzecz ochrony przyrody i środowiska. Prowadzi do zrozumienia właściwej funkcji lasów, a także roli i wpływu leśników na zachowanie i racjonalne ich użytkowanie. Ważną rolę w zakresie upowszechniania ekologicznych metod gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie odgrywa także Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Szczegółowe działania w zakresie edukacji ekologicznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 28. Zadania w zakresie edukacji ekologicznej realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie gminy Elk

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2014 – 2015
EDUKACJA EKOLOGICZNA		
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców		
1	Promocja zdrowego stylu życia	
1.1	Organizacja konkursów i targów ekologicznych	<p>Gmina Elk, głównie za pośrednictwem placówek oświatowych, w ramach realizacji programu nauczania, prowadzi zajęcia dotyczące edukacji ekologicznej. Co roku organizowane są konkursy związane z ochroną środowiska oraz akcje społeczne, festyny i imprezy ekologiczne, np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Dzień Dziecka.</p> <p>W ramach edukacji ekologicznej zorganizowano m. in. następujące konkursy ekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - XI Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny 2015 r. – zapoznanie uczestników z obiektami PWiK Sp. z o. o. oraz stacji uzdatniania wody w Przykopcze i oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Elckiej, organizacja konkursu przez PWiK Sp. z o. o. w Elku wraz z Dyrekcją Zespołu szkół Samorządowych w Stradunach; - Mały projekt edukacyjny z zakresu edukacji ekologicznej „Nasza ziemia, naszym domem” 2014 r. – organizacja zajęć edukacyjnych, wycieczka do lasu, nad jezioro, spotkanie z ogrodnikiem, przedstawicielem PWiK Sp. z o. o. w Elku, konkurs o tematyce ekologicznej, zagospodarowanie terenów zielonych wokół szkoły – udział wzięło 64 uczestników szkoły podstawowej; - Program Ogólnopolski „Szkoła Promująca Zdrowie” – (tworzenie warunków sprzyjających zdrowemu i bezpiecznemu życiu członków społeczności szkolnej, kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia; - Zdobywanie Certyfikatu Zielona Flaga – kształtowanie postaw proekologicznych i rozwój odpowiedzialnej postawy za środowisko, realizacja 2 priorytetowych obszarów: woda i zielone tereny przyszkolne.
2	Promowanie oszczędnego korzystania z wody, energii i surowców	
2.1	Organizacja akcji popularyzujących świadome korzystanie z zasobów naturalnych	<p>Gmina Elk pośrednio uczestniczy w akcjach popularyzujących świadome korzystanie z zasobów naturalnych. W placówkach oświatowych oraz mediach ogólnopolskich i lokalnych prowadzona jest edukacja ekologiczna, obejmująca m. in. zagadnienia związane z oszczędnym korzystaniem z wody, energii i surowców. (udział SP w Mrozach Wielkich w akcji popularyzujących świadome korzystanie z zasobów – konkurs internetowy: Buliba 2015 r. – stworzenie z odpadów „Bajkowej lokomotywy”).</p>

3	Rozwój współpracy różnych instytucji w organizacji spotkań, warsztatów dla realizacji celów Programu Ochrony Środowiska	
3.1	Wzajemna współpraca instytucji na rzecz ochrony środowiska	Gmina Elk kontynuuje i podejmuje nowe działania w zakresie edukacji ekologicznej ukierunkowanej na ochronę środowiska i kształtowanie proekologicznych wzorców zachowań.
4	Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
4.1	Aktywizacja społeczeństwa poprzez akcje informacyjne	<p>Gmina Elk, poprzez media lokalne (radio, internet, prasa), aktywizuje społeczeństwo do podejmowania działań mających na celu ochronę środowiska.</p> <p>Nadleśnictwo Elk m. in. prowadzi zajęcia tematyczne z dziećmi i młodzieżą na terenie szkoły leśnej (gmina Elk), a także na terenie ścieżki edukacyjnej przy OSW Malinówka – udział ok. 3000 osób z powiatu elckiego (zakup: zestawu tablic edukacyjnych, projektora przenośnego, gadżetów edukacji leśnej i wydawnictw związanych z edukacją).</p>

4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zgodnie z zapisami Programu ochrony środowiska dla Gminy Ełk, podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest prawidłowy system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Odpowiedni zestaw wskaźników zapewnia sprawne przeprowadzenie monitoringu przedsięwzięć oraz analiz porównawczych i tematycznych, dostarczających rzetelnej informacji o wdrażanym Programie. W Programie ochrony środowiska przedstawiono zestaw wskaźników, które umożliwiają określenie stopnia zmiany środowiska. Porównanie informacji określonych na podstawie pomiarów i ocen do stanu bazowego pozwala na określenie efektu realizacji założonych celów i działań. System monitoringu oparty na wartościach wskaźników pozwala na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla Gminy Ełk”, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Rada Gminy powinna przynajmniej raz na dwa lata być informowana o wynikach monitorowania Programu ochrony środowiska.

Poniżej w tabeli przedstawiono osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk.

Tabela Nr 29. Osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Osiągnięta wartość wskaźnika dla roku bazowego		
			2013	2014	2015
1.	Jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa				
1.1.	wskaźnik zwodociągowania gminy	%	75	80	86
1.2.	długość sieci wodociągowej	km	197,82	222,42	222,61
1.3.	zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	m ³ /mieszk./rok	28	35,5	36,5
1.4.	połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	1645	2137	2176
1.5.	stopień skanalizowania gminy	%	33	52	57
1.6.	długość sieci kanalizacyjnej	km	66,33	77,73	77,73
1.7.	ścieki odprowadzane do kanalizacji	tys. m ³ /rok	81	131	129
1.8.	połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	549	1198	1207
1.9.	ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	118	107	149

1.10.	monitoring jakości wód - ilość badań	szt.	19	19	20
1.11.	ilość kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli otwartych w sezonie	szt.	5 miejsc wykorzyst do kąpeli 14 tzw. „plaż wiejskich”	2 miejsca wykorzyst do kąpeli 17 tzw. „plaż wiejskich”	2 miejsca wykorzyst do kąpeli 18 tzw. „plaż wiejskich”
2.	Jakość powietrza atmosferycznego				
2.1.	ilość budynków gminnych objętych termomodernizacją	szt.	0	0	0
2.2.	ilość zmodernizowanych kotłowni gminnych	szt.	0	0	0
3.	Gospodarka odpadami				
3.1.	ilość zebranych odpadów komunalnych	Mg	941,79	1 066,15	868,56
3.2.	ilość odpadów zebranych selektywnie	Mg	32,76	0,04	1,80
3.3.	ilość zlikwidowanych wysypisk odpadów	szt.	6	6	7
3.4.	ilość wyrobów zawierających azbest	Mg	2062,19	2062,19	2045,29
4.	Klimat akustyczny				
4.1.	długość przebudowanych dróg gminnych	km	1	3,29	3,29
4.2.	długość zmodernizowanych dróg gminnych (powierzchniowe utrwalenie)	km	8,3	8,3	8,3
4.3.	jeziora objęte strefami ciszy	szt.	wszystkie jeziora, z wyłączeniem j. Druglin Duży i częściowo j. Selmeł Wielki	wszystkie jeziora, z wyłączeniem j. Druglin Duży i częściowo j. Selmeł Wielki	wszystkie jeziora, z wyłączeniem j. Druglin Duży i częściowo j. Selmeł Wielki
5.	Ochrona przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu				
5.1.	udział obszarów przyrodniczo cennych, chronionych prawnie	(ha) %	27123,0 71,5	27123,0 71,5	27123,0 71,5
5.2.	ilość pomników przyrody	szt.	16	16	16
5.3.	ilość wydanych decyzji zezwalających na usunięcie drzew	szt.	245	241	220
5.4.	liczba nasadzeń drzew na terenach gminnych	szt.	2000	2000	2000
6.	Edukacja ekologiczna				
6.1.	liczba osób biorących udział w akcjach ekologicznych na terenie gminy	os.	350	500	500
6.2.	ilość organizacji pozarządowych działających aktywnie na rzecz ochrony środowiska i edukacji ekologicznej	szt.	2	2	2
7.	Gospodarka i infrastruktura				
7.1.	wyposażenie w infrastrukturę środowiskową bazy turystycznej	szt.	14 przenośn. kabin sanit. 14 kontenerów	17 przenośn. kabin sanit. 17 kontenerów	18 przenośn. kabin sanit. 18 kontenerów
7.2.	ilość gospodarstw agroturystycznych	szt.	48	33	34

Źródło: opracowanie własne

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Ełk na przestrzeni ostatnich 2 lat poprawił się lub nie uległ zmianie w większości przypadków.

Największa poprawa została zanotowana w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gdzie nastąpiło zwiększenie liczby połączeń wodociągowych i kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych oraz sama ich długość. Niestety, jednocześnie zwiększyło się także zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych. Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Ełk zwiększyła się, co może być związane z dokładniejszymi informacjami na temat użytkowników posiadających takie zbiorniki. Zauważalna jest także większa liczba przydomowych oczyszczalni ścieków, co znacznie wpływa na poprawę stanu środowiska. Pozytywnym aspektem jest także zwiększenie ilości odpadów zebranych selektywnie i wyrobów zawierających azbest oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów. Z uwagi na ograniczenia finansowe, nie podjęto działań w zakresie modernizacji źródeł ciepła i termomodernizacji obiektów komunalnych, nieznacznie zwiększyła się również długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych.

Wymienione wskaźniki nie odzwierciedlają w pełni stanu środowiska na terenie gminy Ełk oraz presji na środowisko. W aktualizacji dokumentu proponuje się uszczegółowienie, rozszerzenie listy wskaźników tak, aby łatwo można było ocenić stan środowiska i wskazać tendencje na następne lata.

5. NAKŁADY FINANSOWE W OCHRONIE ŚRODOWISKA

Informację na temat poniesionych wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska z budżetu Gminy Elk przedstawia Tabela Nr 30. Dane pochodzą ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Elk za 2014 i 2015 rok.

Tabela Nr 30. Wydatki budżetu Gminy Elk na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2014 – 2015.

Lp.	Wyszczególnienie	Koszty finansowania (zł)	
		2014	2015
1	gospodarka ściekowa i ochrona wód	1 804 661,01	586 991,77
2	gospodarka odpadami	762 043,60	603 233,59
3	oczyszczanie miast i wsi	77 484,18	77 941,05
4	schronisko dla zwierząt	116 640,00	107 691,00
5	oświetlenie ulic, placów i dróg	472 313,20	480 889,53
6	wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków i opłat za korzystanie ze środowiska	379 137,37	24 723,04
7	pozostała działalność	260 669,56	234 237,88
8	ogółem	3 872 948,92	2 115 707,86

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Elk za 2014 i 2015 rok.

Według danych GUS, w 2014 r. wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska stanowiły 8,4 % całości wydatków budżetu Gminy Elk, w 2015 r. – 5,3 %. Największe nakłady Gmina Elk ponosiła na gospodarkę ściekową i ochronę wód oraz gospodarkę odpadami.

Poniesione przez Gminę Elk koszty, w tym wydatki na inwestycje służące ochronie środowiska w latach 2014 – 2015 przedstawia Tabela Nr 31.

Tabela Nr 31. Zadania inwestycyjne Gminy Elk oraz koszty i źródła ich finansowania realizowane w latach 2014 – 2015.

Lp.	Nazwa zadania	Koszty finansowania (zł)	Źródła finansowania
2014			
1.	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI WODNO – KANALIZACYJNEJ		
1.1.	Budowa wodociągu na trasie Elk-Bartosze-Guzki-Lepaki-Bienie-Moldzie-Rożyńsk	148 121,74	środki własne gminy
1.2.	Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Elk-Bartosze-Guzki-Lepaki-Bienie-Moldzie-Rożyńsk	1.301 348,89	środki własne gminy

1.3.	Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z budową sieci wodociągowej na odcinku Bienie-Małkinie oraz wieś Małkinie	163.845,35	środki własne gminy
1.4.	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Chruściele (nowe działki)	40.300,00	środki własne gminy
1.5.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w m. Chruściele (nowe działki)	196.676,57	środki własne gminy
1.6.	Budowa oraz przebudowa istniejącej sieci wodociągowej w m. Ruska Wieś	214.307,24	środki własne gminy, PROW
1.7.	Budowa oraz przebudowa istniejącej sieci kanalizacji grawitacyjnej w m. Ruska Wieś	108.424,64	środki własne gminy, PROW
1.8.	Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę sieci wodociągowej w sołectwie Chojniak	10.479,67	środki własne gminy
1.9.	Przebudowa pompowni ścieków w m. Straduny	46.345,00	środki własne gminy
2. MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ			
2.1.	Przebudowa drogi gminnej w m. Krokocie na drogę o nawierzchni asfaltowej	865.904,35	środki własne gminy, budżet województwa
2.2.	Ułożenie 90 m ² kostki brukowej wraz z krawężnikami z obrzeżem oraz wykonanie czterech zjazdów przy ul. 1-go Maja w m. Straduny	16.605,00	środki własne gminy
2.3.	Ułożenie 100 m ² kostki brukowej wraz z obrzeżem od asfaltu do strony jeziora w m. Mrozy Wielkie	15.252,00	środki własne gminy
2015			
1. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI WODNO – KANALIZACYJNEJ			
1.1.	Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z rozbudową sieci wodociągowej do zabudowań kolonijnych w m. Szarejki	23.882,86	środki własne gminy
1.2.	Opracowanie operatu wodnoprawnego na budowę stacji wodociągowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Nowa Wieś Elcka	1.800,00	środki własne gminy
1.3.	Wykup wodociągu DN 110 o dł. 502 m wraz ze studnią wodomierzową w m. Siedliska	19.175,73	środki własne gminy
1.4.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Lipowej w m. Nowa Wieś Elcka	923,04	środki własne gminy
1.5.	Zakup i montaż zbiornika szczelnego o poj. 6 m ³ do świetlicy w Mostołtach	6.900,00	środki własne gminy
2. MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ			
2.1.	Naprawa drogi w m. Buniaki w postaci wzmocnienia podbudowy oraz wykonanie powierzchniowego utwardzenia na odc. ok. 120 mb	16.950,00	środki własne gminy

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Elk za 2014 i 2015 rok.

Zadania realizowane przez Gminę Elk w latach 2014 – 2015 w ramach Programu ochrony środowiska sfinansowane zostały ze środków własnych oraz zewnętrznych. Brak realizacji części zadań wynika z wymaganych wysokich nakładów finansowych. Z uwagi na wysokie koszty realizacji zadań, w przyszłości Gmina Elk będzie starać się o pozyskanie odpowiednich partnerów inwestycyjnych lub korzystać z dotacji udzielanych przez Unię Europejską w ramach programów operacyjnych.

Pozostałe przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska realizowane przez inne organy i instytucje działające na terenie gminy Elk w latach 2014 – 2015:

1. Zadania inwestycyjne Powiatowego Zarządu Dróg w Elku:

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1917N Grabnik-Rożyńsk do drogi krajowej nr 16 przez m. Rożyńsk
 - koszty finansowania: 1 032 835 zł;
 - źródło finansowania: środki własne z budżetu Powiatu Elckiego, środki z budżetu państwa na dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Programu Wieloletniego pn. „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”.

- Przebudowa – utwardzenie istniejącej jezdni, ciągu pieszego i zatoki autobusowej w m. Piaski w ciągu drogi nr 1857N – drogi woj. nr 655 – Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65)
 - koszty finansowania: 141 964 zł;
 - źródło finansowania: środki własne z budżetu Powiatu Elckiego.

2. Zadania inwestycyjne Nadleśnictwa Elk:

- Poprawa warunków bytowania zagrożonych gatunków ptaków (kszyka i błotnika stawowego), których miejsca lęgowe są związane z ekstensywnymi użytkami zielonymi (łąki, pastwiska), w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2013-2017 Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków
 - koszty finansowania: 31 396,84 zł (całkowity koszt: 74 093,16 zł);
 - źródła finansowania: środki UE

- Zalesianie gruntów rolnych (powierzchnia zalesiona 29,83 ha), zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości

- koszty finansowania: 130 556,08 zł;
- źródła finansowania: środki własne PGL LP.

3. Zadania inwestycyjne Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Elku:

- Prace związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”

- koszty finansowania: 390 086,66 zł, w tym dla Gminy Elk: 9 528,65 zł;
- źródła finansowania: środki własne, WFOŚiGW.

6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program ochrony środowiska opracowany dla Gminy Elk stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej na obszarze całej gminy. Realizacja zadań w latach 2014 – 2015, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych priorytetowych celów Programu ochrony środowiska dla Gminy Elk, zgodnych z polityką ekologiczną Powiatu Elckiego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy – obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2014 – 2015. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie Gminy. W okresie sprawozdawczym wdrożono lub zrealizowano większość zadań i działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska. Podjęto realizację prawie wszystkich zaplanowanych celów, zarówno długoterminowych, jak również krótkoterminowych. Większość celów i kierunków działań ma charakter ciągły, a ich realizacja trwa dłużej niż dwuletni okres objęty niniejszym Raportem. Brak realizacji lub realizacja części wyznaczonych zadań wynika przede wszystkim z ograniczonych możliwości finansowych Gminy Elk, dezaktualizacji niektórych zadań, zmiany przepisów prawnych, zmian dokumentów wyższego szczebla oraz strategii ich realizacji, oraz dużych kosztów inwestycyjnych wymaganych do realizacji zamierzeń Programu. Ponadto, wynik realizacji zadań uzależniony był również od podmiotów działających na terenie gminy Elk, które nie podjęły się ich realizacji.

Biorąc pod uwagę osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska, należy uznać, że na przestrzeni ostatnich lat stan środowiska na terenie gminy Elk nie uległ pogorszeniu. Gmina Elk we własnym zakresie sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę i modernizację sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej, modernizację dróg i przy tym remonty chodników czy usprawnianie systemu gospodarki odpadami. Działania te, w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym, w dużej mierze przyczyniają się do poprawy jakości środowiska na obszarze gminy Elk.

W kolejnych latach należy skupić się na kontynuacji i wzmocnieniu działań, które mogą przyczynić się do zmiany niekorzystnych trendów, zaobserwowanych podczas analizy wskaźników.

Wymienić tu można:

- kontynuację działań dla powstrzymania wzrastającej presji środków transportu na stan środowiska, w szczególności na klimat akustyczny i stan powietrza;
- działania zmierzające do ograniczenia wodochłonności gospodarstw domowych (zużycie wody na jednego odbiorcę) oraz energochłonności

- (zuzycie energii elektrycznej o niskim napięciu w gospodarstwach domowych);
- działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji;
 - kontynuacja działań zmierzających do kompleksowego uporządkowania gospodarki odpadami;
 - kontynuacja edukacji ekologicznej.

W celu realizacji zamierzeń wskazanych w Programie ochrony środowiska dla gminy Elk, zaleca się pozyskiwanie jak największej liczby partnerów inwestycyjnych oraz korzystanie z zewnętrznych środków finansowania, gdyż wielkość inwestycji oraz koszty związane z ich realizacją znacznie obciążają budżet Gminy Elk. Działania te pozytywnie wpłyną na ilość realizowanych inwestycji, a co za tym idzie, spełnienie celów postawionych sobie przez Gminę Elk.

Podczas wyznaczania zadań, należy skupić się na wszystkich komponentach środowiska, brać pod uwagę rozpoczęte w latach poprzednich inwestycje, zachować spójność z innymi dokumentami prawa lokalnego.

*Sporządziła: Marta Ruszczyk
Wydział Rozwoju, Gospodarki Gruntami
i Ochrony Środowiska
tel. +48 87 619 45 18
grudzień 2016 r.
m.ruszczyk@elk.gmina.pl*

*Sprawdziła: Anna Wojciechowska
Naczelnik Wydziału Rozwoju, Gospodarki Gruntami
i Ochrony Środowiska
tel. +48 87 619 45 26
grudzień 2016 r.
a.wojciechowska@elk.gmina.pl*

